

A R E T U S A

Rețea Europeană pentru promovarea politicilor de șanse egale

Implementarea principiilor egalității
între oameni pentru a combate și preveni traficul
și exploatarea sexuala a femeilor și copiilor Rețea Europeană
Împoriva Traficului de Femei pentru exploatarea sexuală

A R E T U S A

Rețea Europeană pentru
promovarea politicilor
de șanse egale

Cuprins.

4	> 1. Mulțumiri
5	> 2. Rezumat executiv
7	> 3. Introducere
7	> 3.1. Proiectul reitf
8	> 3.2. Metodologie
10	> 4. Profile de țară
10	> 4.1. Franța
10	> 4.1.1. Introducere
11	> 4.1.2. Cadru național
13	> 4.1.3. Constatări și recomandări
15	> 4.2. Görögország
15	> 4.2.1. Introducere
17	> 4.2.2. Cadrul național
19	> 4.2.3. Constatări și recomandări
24	> 4.3. Ungaria
24	> 4.3.1. Introducere
25	> 4.3.2. Cadrul național
27	> 4.3.3. Constatări și recomandări
35	> 4.4. Italia
35	> 4.4.1. Introducere
37	> 4.4.2. Cadrul național
39	> 4.4.3. Constatări și recomandări
44	> 4.5. Lituania
44	> 4.5.1. Introducere
46	> 4.5.2. Cadrul național
49	> 4.5.3. Constatări și recomandări
50	> 4.6. Polonia
50	> 4.6.1. Introducere
51	> 4.6.2. Cadrul național
53	> 4.6.3. Constatări și recomandări
54	> 4.7. Suedia
54	> 4.7.1. Introducere
56	> 4.7.2. Cadrul național
59	> 4.7.3. Constatări și recomandări
62	> 5. Constatări și recomandări comune

1. Mulțumiri.

Acest raport a fost realizat pentru proiectul REITF “Rețeaua europeană împotriva traficului de femei pentru exploatare sexuală” cu contribuția următoarelor organizații partenere:

- > Asociația IRENE, Italia – irene@irene.mi.it
- > Fundația MONA pentru femeile din Ungaria, Ungaria – mona.fwh@t-online.hu
- > A. F. P Patronato San Vincenzo, Italia – cfpbergamo@afppatronatosv.org
- > Amicale du Nid, Franța – amicaledunid.93@wanadoo.fr
- > Centrul de cercetare a activităților femeilor, Grecia – ginaika@otenet.gr
- > Balticfem, Suedia – nfo@balticfem.com
- > Centru de Informare pe probleme ale femeilor, Lithuania – mic@lygus.lt
- > Dom Zakonny, Polonia – urszulanki@op.pl

Mulțumiri reprezentanților autorităților publice, ONG-urilor și persoanelor ne împărtășii experiențele lor și pentru contribuția lor la acest raport.

Pentru mai multe informații vizitați www.aretusa.net

Acest document a fost realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse. Opiniile exprimate în prezentul raport sunt cele ale autorilor și nu reflectă părerea oficială a Comisiei Europene.

2. Rezumat executiv.

Dimensiunea europeană a REITF (Rețeaua europeană împotriva traficului de femei în vederea exploatării sexuale) este dată nu numai de faptul că reunește mai multe organizații care acționează în statele membre UE, ci și de faptul că în cadrul rețelei, toți membrii își pun la dispoziție competențele, fac schimb de experiențe și își oferă contribuția pentru diseminarea și implementarea politicilor precum și a standardelor legislative și politice care au ca scop prevenirea și combaterea traficului și exploatării sexuale a femeilor și copiilor.

Toate organizațiile partenere ale REITF au în comun angajamentul lor pentru garantarea unei promovări eficiente și pentru implementarea principiului egalității de șanse dintre bărbați și femei precum și politici și acțiuni menite să prevină și să combată violența împotriva femeilor care este încă o realitate în Uniunea Europeană. Toți membrii rețelei consideră că traficul și exploatarea sexuală încalcă demnitatea umană și astfel principiul egalității între sexe.

Nevoia de a asigura organizațiilor un instrument de informare și de creștere a conștientizării asupra principiilor și liniilor directoare ale UE din domeniul planificării și implementării de politici pentru prevenirea și combaterea traficului a determinat elaborarea broșurii "Planul Uniunii Europene pentru combaterea traficului de carne vie: linii directoare". Totuși, am simțit nevoia de a efectua cercetări care nu numai că vor "descrie" ci vor determina actorii de la nivel național și european să reflecte asupra unor aspecte "problematic".

Astfel am decis să pornim de la câteva întrebări strategice, să inițiem o dezbatere între acești actori implicați în promovarea și protejarea drepturilor femeilor și mai ales în domeniul traficului cu carne vie și al exploatării sexuale.

Prin prezentarea rezultatelor cercetării noastre și prin evaluarea cadrului național legislativ, acest raport propune:

- > sugestii asupra modului de reflectare cu privire la relația dintre prostituție, exploatare sexuală și trafic din industria sexului precum și impactul pe care aceste fenomene îl au asupra protecției drepturilor omului și lupta împotriva violenței asupra femeilor;
- > indicații pentru concentrarea asupra problemei cererii (clientul) și industria sexului;
- > informații cu privire la stadiul de implementare a politicilor UE împotriva traficului, concentrându-se asupra promovării principiului egalității între bărbați și femei la nivelul politicilor naționale și locale.

Acest raport intenționează să sprijine o dezbatere între ONG-uri, autorități publice și forțele de ordine pentru a face ca atenția actorilor să se concentreze asupra respectării drepturilor omului, promovarea egalității între sexe și a incluziunii sociale. Aceste principii reprezintă angajamentul principal al REITF împotriva exploatării sexuale și a traficului de femei.

3. Introducere.

3.1. Proiectul REITF.

Rețeaua europeană împotriva traficului de femei în vederea exploatării sexuale (REITF) a depus eforturi pentru realizarea unei rețele a organizațiilor de femei cu activitate în domeniul traficului și egalității între sexe din 2003.

Programul de lucru al proiectului “REITF – Rețeaua europeană împotriva traficului de femei în vederea exploatării sexuale, 2006” a fost sprijinit de Direcția Generală pentru Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse prin apelul la propuneri VP/2005/024 “Inițiative pentru promovarea egalității între sexe dintre bărbați și femei, inclusiv activități care privesc traficul cu femei”.

Implementarea activităților proiectului a fost efectuată de Associazione IRENE (Italia) în colaborare cu alți doi coordonatori regionali: Fundația MONA pentru femeile din Ungaria (Ungaria) și A. F. P. del Patronato San Vincenzo (Italia).

Organizația lider și cei doi coordonatori au colaborat cu omoloagele naționale ale REITF:

- > Amicale du Nid (Franța);
- > Centrul de cercetare a activităților femeilor (Grecia);
- > BalticFem (Suedia);
- > Centrul de Informare pe probleme ale femeilor (Lituania);
- > Dom Zakonny (Polonia).

Principalul obiectiv al rețelei este promovarea abordării de gen a traficului mai ales în ceea ce privește prevenirea, care va lua în calcul responsabilitățile sociale și individuale care sunt ocazional asociate cu exploatarea sexuală și violența împotriva femeilor. Așa cum se arată în raportul Parlamentului European (A6-0400/2005) “promovarea egalității între sexe în toate politicile UE și implementarea legislației naționale din domeniul egalității de șanse sunt esențiale pentru combaterea factorilor determinanți ai traficului precum sărăcia, excluziunea socială, șomajul,

lipsa educației, corupția, discriminarea și violența împotriva femeilor”.

Pentru întărirea “drepturilor omului și a abordării orientată spre gen” a traficului, REITF promovează integrarea standardelor europene în planurile de acțiune locale și naționale împotriva traficului. În cadrul activităților proiectului REITF s-a publicat “Planul European pentru combaterea traficului de carne vie: Linii directoare”.

Din septembrie 2003 REITF întreține un site internet www.aretusa.net pentru diseminarea activităților rețelei și pentru facilitarea schimbului de informație și a celor mai bune practici între organizațiile de femei care acționează în vederea prevenirii și combaterii traficului și pentru protejarea drepturilor femeilor.

3.2. Metodologie.

Programul pentru lărgirea REITF a pus în discuție aspecte ce țin de similitudinile și diferențele dintre situațiile și practicile țărilor reprezentate de organizațiile civile care formează rețeaua. Care persoane și care grupuri ar trebui să fie ținta noastră și cum să ne formulăm programul, dacă vrem să ajungem la public și la autoritățile de stat relevante prin materialele noastre educative și prin evenimentele noastre de creștere a conștientizării.

Având în vedere posibilitățile noastre modeste, obiectivul a fost acela de a afla informații cu privire la atitudinea legiuitorilor, politicienilor și conducătorilor de organizații de stat și a ofițerilor de poliție din țările reprezentate de organizațiile civile în cadrul REITF.

Am dorit să aflăm ceea ce știu despre traficul de carne vie și legăturile acestuia cu prostituția. În plus, am dorit să aflăm ce fel de informații dețin despre prostituție și trafic în țările lor și în Europa și cât de bine cunosc sistemele locale legale și instituționale cu privire la prostituție și trafic și ceea ce cred despre aceste sisteme. Înțelegând faptul că acești oameni condamnă clar și în mod unanim traficul, ne-am concentrat asupra întrebării dacă ei acceptă prostituția sau o consideră o problemă

socială care trebuie combătută. Dacă obiectivul nostru este acela de a realiza materiale și de a organiza evenimente care pot fi folosite și care sunt eficiente în toate țările, punctul nostru de vedere trebuie formulat astfel încât să fie clar înțeles oriunde.

Pentru a obține rezultate comparabile în urma cercetării în toate țările, a fost realizat un model comun de interviu, cu următoarele subiecte principale:

- > definirea și principalele cauze ale prostituției, prostituția juvenilă;
- > opinia asupra reglementărilor legale locale;
- > opinia asupra normelor internaționale;
- > actorii prostituției, date privind prostituția locală și europeană, rolul și responsabilitățile statului;
- > noțiunea de trafic, informații la nivel local și internațional;
- > este necesară îmbunătățirea legislației, cine este responsabil de combaterea prostituției și a traficului, cum ar trebui tratate victimele traficului;
- > ce fel de servicii sunt necesare, ce fel de servicii locale și internaționale cunosc intervievații.

Având în vedere lipsa resurselor și termenele finale, ținând seama de faptul că, cunoștințele, informațiile și atitudinile lor modelează fundamental politica țării cu privire la prostituție și trafic, ne-am gândit să interviuăm politicieni și factori centrali de decizie, înalți funcționari ai organelor de elaborare a politicilor implicate în combaterea prostituției și traficului, precum și conducători ai organizațiilor civile și profesionale care sprijină victimele. O parte însă dintre cei selectați pentru interviuare nu au fost disponibili. În baza interviurilor, membrii organizațiilor au elaborat scurte rapoarte privind cinci țări europene (Grecia, Ungaria, Italia, Lituania și Polonia). Restul de organizații participante în proiect (Franța și Suedia) au elaborat rapoartele de țară folosind în principal alte resurse.

4. Profile de țară.

4.1. Franța.

4.1.1. Introducere.

Prezentarea organizației partenere.

Fondată în martie 1946, l'Amicale du Nid are drept scop asigurarea de adăpost și sprijin pentru femeile prostituate, prin intermediul serviciilor sale, prin furnizarea de alternative sociale și profesionale.

De la înființare, în cadrul acordurilor cu puterile publice, asociația a dezvoltat o serie de inițiative sociale atât în zona Parisului, cât și în zonele suburbane.

L'Amicale du Nid are sediul în Paris, în cartierul Hauts-de-Seine, Seine-Saint-Denis, dar și în orașele Grenoble, Lyon, Marseille, Montpellier și Toulouse. Serviciile sunt diverse și includ echipe mobile de proximitate, sprijin social specific, adăposturi de urgență și inițiative de integrare socială, centre de adăpost de zi, centre de educare și de producție.

Unele dintre servicii sunt prestate în urma unor intervenții legate de sănătate și sociale pentru prevenirea riscurilor prostituției în rândul adolescentelor și pentru creșterea conștientizării.

Serviciile se bazează pe personal calificat, în jur de 200 de angajați (instructori speciali, lucrători sociali, consilieri pe probleme domestice și de familie, psihiatri, psihologi și așa mai departe) care colaborează în echipe multidisciplinare.

În 2005, l'Amicale du Nid a asigurat adăpost pentru 4700 de persoane. Asociația este menită să promoveze integrarea oamenilor implicați în prostituție dirijându-i către legalitate și, în opinia asociației, corpul nu poate fi obiect de schimb, întrucât acest lucru nu este compatibil cu demnitatea umană. Astfel asociația este împotriva recunoașterii prostituției ca și profesie și se declară pentru abolirea ei și respinge organizarea ei.

4.1.2. Cadrul național.

Activitatea Amicale du Nid și serviciile sale în special, se bazează pe un număr de texte naționale și internaționale. Conform legii franceze numărul 60–1246 din 25 noiembrie 1960 Capitolul VIII:

- > articolul 3: “Persoanelor care ies din închisoare, aceluia care sunt în pericol de prostituție și celor care scapă dintr-o situație de prostituție li se poate asigura adăpost pentru reabilitarea lor, în adăposturi publice sau private stabilite”;
- > articolul 5: “În fiecare provincie se va crea un serviciu social care trebuie să aibă drept scop căutarea și furnizarea de adăpost persoanelor în pericol de prostituție și furnizarea asistenței de care aceștia au nevoie; furnizarea de acțiuni sociale și de sănătate în favoarea persoanelor care scapă de prostituție” .

În Franța, prostituția nu este reglementată, iar persoanele care o practică nu sunt considerate infractori, poliția poate reprima consecințele publice ale prostituției (solicitarea este pedepsită cu o amendă) cercetand proxeneții, traficantii. În Franța, de la introducerea legii privind securitatea internă din martie 2003, prostituatele pot fi amendate cu amendă de până la 3.500 Euro și cu închisoare de până la 6 luni. Victimele străine ale traficului sunt încurajate să își denunțe proxeneții pentru a rămâne în țară sau să înceapă procesul care le va duce înapoi în țara de origine. Aceste persoane pot solicita sprijin social pentru începerea procesului de reintegrare socială și profesională.

De câțiva ani, statul Francez se poate baza pe forțe polițienești specializate, întărite după promulgarea legii Securității interne din 2003, respectiv biroul central pentru represiunea traficului de carne vie (OCRETH) și pe serviciile sociale de adăpost și sprijin precum l'Amicale du Nid. Coordonarea adăposturilor pentru victimele traficului este finanțată de la stat prin AC.SE (accueil sécurisant).

La cea de-a 60-a aniversare a Amicale du Nid, în noiembrie 2006, Catherine Vautrin, Ministrul Coeziunii și Egalității între sexe, declara: “În Franța, numărul prostituatelor este estimat la 18.000 dintre care 80% sunt imigrante și dintre acestea 80% sunt victime ale traficului. Această formă de sclavie modernă afectează în special femeile și fetele tinere (...)”

“Majoritatea femeilor care practică prostituția sunt într-o situație de instabilitate marcantă și sunt supuse respingerii și izolării de diverse tipuri (... Acțiunile sociale în favoarea acestor femei includ programe menite să combată excluziunea și facilitarea accesului la drepturi, integrare, independență și combaterea violenței împotriva femeilor. În toate aceste zone, guvernul se bazează pe politica voluntariatului.

Vara trecută am transmis Parlamentului primul raport asupra situației demografice, de sănătate și socială a prostituatelor. Acesta a făcut parte din obligațiile pe care ni le-am asumat împreună cu asociațiile și ne-a permis să creionăm o imagine generală care va reprezenta baza activităților noastre. Sperăm de asemenea să întărim serviciile menite să sprijine prostituatele. În cadrul bugetului, sperăm să modificăm structurile de ajutor oferit prostituatelor cum ar fi introducerea de personal permanent și calificat și creșterea numărului de adăposturi și a măsurilor de integrare socială (...).”

Principalele canale de prostituție care provin din străinătate au fost definite clar și stabilite de câțiva ani.

Cifrele anului 2005 confirmă aceasta. În anul 2005, 42 de rețele de trafic au fost anihilate în țară. Legislația națională consideră racolarea drept infracțiune. Acest lucru a permis crearea unei imagini generale asupra prostituției, întrucât există proceduri bine stabilite.

Astfel în 2005:

- > 2859 persoane au fost identificate ca fiind vinovate de racolare dintre care 39 erau minore;
- > 81% dintre acestea erau străine.

În 2004, 3290 persoane au fost surprinse în momentul racolării. Este important de reținut faptul că cifrele cu privire la racolare au scăzut de la introducerea legii în 2003. Există din ce în ce mai puține persoane prostituate pe stradă și tot mai multe rețele se mută în alte țări din cauza loviturii aplicate rețelilor de trafic de către legislația din Franța.

O rețea de trafic trăiește din banii pe care îi face și de îndată ce poliția dă de urma activității lor, acestea se mută peste granițe. De obicei se mută în țări precum Italia sau Spania, unde legile sunt mai puțin severe.

Srijin și protecție pentru victimele traficului de carne vie.

Eliberarea de proxeneții lor prin fugă sau denunțare la poliție implică riscuri de securitate pentru victimă. În mod oficial, articolul 76 din legea Securității Interne din martie 2003 stipulează eliberarea unui permis de rezidență precum și a dreptului de a călători pentru victimele care cooperează cu poliția și asigură un loc în condiții de siguranță într-un centru de adăpost pentru aceia care nu se pot întoarce în țara lor.

În 2002 fondul Direcției generale de acțiune socială a creat un sistem național de asigurare de cazare și protecția victimelor traficului și a prostituției. În plus, asociații specializate precum l'Amical du Nid au creat soluții pentru oferirea de adăpost și protecție la nivel local pentru a îndeplini nevoile victimelor și situațiile de urgență care nu implică un transfer geografic. Cooperează și asistă centrele de adăpost pentru Ac.Sé, ia parte la sesiunile de lucru și primesc informații asupra Ac.Sé.

Rezultate în reducerea violenței împotriva femeilor.

Intervenția are loc fie înainte, fie după ieșirea din rețeaua de trafic. Evaluarea riscurilor trebuie să constituie prima etapă. Dacă este necesar, se asigură rapid securitatea persoanei. Oamenii au posibilitatea de a coopera cu poliția și în schimb pot obține protecție, servicii sociale și administrative (permis de ședere și permis de lucru) precum și suport psihologic și sprijin în ceea ce privește nevoile lor de bază.

4.1.3. Constatări și recomandări.

Obstacolele pe care le-a înfruntat societatea sunt descrise la cadrul general. Dacă pe de o parte legea securității interne favorizează sprijinul victimelor care cooperează cu autoritățile judiciare, de cealaltă parte ea afectează dramatic sprijinul pe care ei îl pot asigura aceluia care nu pot coopera și care nu se pot întoarce în țara lor din motive de securitate.

Totuși, serviciile sociale pot dezvolta relații de încredere cu autoritățile. Cu dosare complete și un număr de interviuri cu poliția, este posibil ca unei victime să i se acorde regularizări administrative indiferent de normele specifice cu privire la traficul de carne vie.

Pentru obținerea permisului permanent de rezidență trebuie așteptat până în momentul în care traficanții sunt condamnați. Investigațiile pot dura mult timp și poate deveni o perioadă dificilă pentru victime, întrucât pot apărea răzbunări împotriva familiilor lor și este posibil ca traficanții să nu fie condamnați. Victimele pot abandona procedurile în urma influențelor familiilor lor sau a practicilor comunităților lor cum ar fi vrăjitoria (la Nigerienii de exemplu).

Din cauza diferitelor limbi, stiluri de viață și obiceiuri, este necesar să se lucreze cu medietori culturali sau etnopsihiatrii sau compatrioți sau victimele care pot contribui la înțelegerea situațiilor specifice și permit stabilirea unui contact cu victima și poate explica victimei tipul de asistență pe care o să îl primească.

Cel mai adesea victimele au fost supuse unor violențe extreme și suferă afecțiuni post traumatice. Așadar ele au nevoie de ajutor specific și de specialitate. Pentru a putea explica ceea ce au suferit au nevoie de timp și trebuie să se simtă în siguranță. Timpul acordat de poliție și de autoritățile administrative nu este întotdeauna adaptat acestor situații specifice și câteodată acestea cauzează suferințe suplimentare.

Principiile egalității, schimbările în politicile de prevenire și luptă împotriva traficului în vederea exploatarea sexuală.

Asociațiile militante precum MAPP au luat o poziție specifică în favoarea incriminării clienților și au elaborat o petiție împotriva exploatarea sexuală în contextul cupei mondiale la fotbal. Aceasta a primit sprijinul asociațiilor de acțiune socială precum și a asociațiilor feministe.

S-a stabilit contactul cu reprezentanții politici, cum ar fi primari, pentru crearea de postere promoționale menite să sporească conștientizarea publicului cu privire la violența asupra femeilor.

4.2. Grecia.

4.2.1. Introducere.

Prezentarea organizației partenere.

Centrul de cercetare a activităților femeilor (CCAF) este o organizație non-guvernamentală, nonprofit, înființată în 22 octombrie 1987.

Misiunea sa este:

- > promovarea și prezentarea problemelor politice care privesc femeile, aspectele lor teoretice și practice;
- > organizarea de prelegeri, conferințe, seminarii culturale și reuniuni educaționale în Grecia și în străinătate cu privire la femei;
- > colectarea, analiza și prezentarea documentelor referitoare la femei cu scopul de a înființa Centrul de informare asupra documentelor femeilor”;
- > cooperarea cu alte femei și ONG-uri feministe la nivel național și internațional.

La sediul principal se desfășoară câteva acțiuni:

- > centru de documentare a activităților femeilor;
- > bibliotecă cu 800 lucrări;
- > ziare și reviste referitoare la femei, din 1980, precum și articole de presă pentru probleme ale femeilor per categorie, din diferite surse, ziare, reviste, internet;
- > Arhivă cu reuniunile și conferințele organizate de alte asociații, organizații și grupuri ale femeilor (documentarea discursurilor, procesele verbale ale întâlnirii, etc);
- > Publicarea unui ziar cu denumirea “Mișcarea femeilor nealiniate”;
- > Publicarea unui buletin trimestrial “Telessilla” – Rețeaua Feministă Grecească.

Pentru creșterea conștientizării asupra prostituției și asupra problemelor legate de trafic CCAF:

- > A efectuat cercetări intense cu privire la rata prostituției din Grecia și a prezentat rezultatele la Amsterdam, în timpul congresului pan-European (iunie 1991): Publicarea rezultatelor și concluziilor în reviste și ziare;
- > A participat la Convenția UN din Beijing cu ocazia Deceniului Femeilor.

Problema “Traficului de femei din Grecia” a fost prezentată în cadrul atelierelor de lucru (1995);

- > Este membră a Sectorului European al MAPP a “Coalitiei împotriva traficului de femei” concentrându-se asupra problemelor refugiaților: participarea în campania împotriva traficului și prostituției în timpul Campionatului Mondial de la Berlin din 2006;
- > Participă în cadrul Rețelei Europene Împotriva Traficului REITF-ARETUSA din 2003: promovare și campanie de conștientizare cu privire la importul ilegal de femei imigrante în Grecia înainte și în timpul Jocurilor Olimpice de la Atena din 2004;
- > Participare în proiecte europene: Inițiativele Daphne în calitate de coordonator pe probleme ce țin de “Femeile refugiate – Stop exploatarea sexuală a femeilor și traficului de carne vie” (1998); “Scut social pentru protecția copiilor împotriva pedofiliei, exploatarea sexuală și răpirii” (2003); programele STOP II prin proiectul “I.F.I.: Integrarea Femeilor Imigrante” și “Studiu al celor mai bune practici ale cooperării inter – agenții în combaterea traficului de femei” 2001.

Cadrul de cercetare.

În Grecia, deși este în vigoare o lege care legalizează și reglementează prostituția și “teoretic creează un cadru de protecție pentru prostituate, în practică se întâmplă exact invers.

Legalizarea prostituției este o metodă de a recunoaște numărul real de femei forțate să se prostitueze. Factorii internaționali și naționali ai crimei organizate, proxeneții, industria mondială a sclaviei sexuale au acoperirea legală supremă comercializând femei și fete, întrucât victimele traficului sunt legalizate prin prostituție. Multe ONG-uri care își concentrează activitatea în mod exclusiv asupra problemei protecției victimelor traficului au avut de înfruntat multe probleme din cauza motivelor enunțate mai sus, întrucât a devenit mai dificil de identificat și adăpostit victimele traficului deoarece majoritatea dintre ele sunt legalizate în prostituție și astfel nu le pot ajuta. Multe dintre aceste ONG-uri și-au redefinit rolurile lor și au început să vorbească despre violența în prostituție, având în vedere că multe victime ale traficului sunt transformate în prostituate. Astfel, este clar că statutul dual al legislației – o ușoară trecere de la traficul ilegal la prostituția legală – nu ia în calcul și elimină posibilitatea exploatarea omului de către om.

Autoritățile de stat competente au câștigat un alibi prin punerea în vigoare a prevederilor legislative existente pentru protejarea victimelor. Numai puține victime sunt definite ca victime ale traficului. Astfel, autoritățile nu pot clarifica amploarea exactă a fenomenului, în timp ce Grecia este o țară atât destinație, cât și sursă de transfer femei și fete mai ales pentru Balcani și țările est europene. O politică bazată pe separarea prostituției de trafic este impasibilă la victime și ineficientă în confruntarea cu traficul de carne vie, motiv pentru care legislația privind prostituția trebuie abolită.

Cele 13 interviuri s-au desfășurat în Atena și alte orașe mari precum Larissa, Alexandroupoli, Komotini, și Kilkis. Am obținut răspunsuri de la Oficialii din cadrul Ministerului Ordinii Publice – departamentul pentru probleme de anti-trafic atât din Atena, cât și din Larissa, singurele persoane intervievate care au fost de acord să le fie publicate numele și funcțiile. Toate celelalte persoane intervievate au preferat să rămână anonime. Sectoarele vizitate au fost sectorul de sănătate, atât doctorii din spitale și centre de sănătate, cât și servicii administrative ale Ministerului Sănătății, Servicii suport ale Prefecturilor din Nordul Greciei și Secretariatul General de Egalitate, departamentul juridic. Acele sectoare, conform cadrului legislativ (consultați documentul privind analiza legislativă) sunt cele mai pertinente și relevante pentru problema traficului. Numele persoanelor intervievate și răspunsurile acestora sunt disponibile la sediul CCAF, dar nu vor fi publicate. Trebuie să menționăm aici că Ministerul Ordinii Publice a refuzat să răspundă la întrebări care exprimau păreri personale și a oferit informații cu privire la trafic, mai ales legislație, sprijinind serviciile și datele statistice.

4.2.2. Cadrul național.

După unii oamenii, legislația în vigoare este considerată pozitivă în general. Totuși, deși este considerată ca un prim pas spre o direcție pozitivă, este evidentă o lipsă a mecanismelor de sprijin. Este necesară o actualizare și îmbunătățire întrucât industria sexului a evoluat și găsește noi căi pentru susținerea existenței sale și a profiturilor. Majoritatea răspunsurilor admit că nu cunosc în mod concret

legislația, cu toate acestea ei au criticat-o ca fiind inactivă și destul de permisivă și flexibilă în ceea ce îi privește pe proxeneți (pești și cumpărători) sau chiar inexistent, judecând după rezultate și din pedepsirea proxeneților. Conform legii, protecția victimelor depinde de cooperarea lor cu poliție ceea ce este negativ, dar această prevedere va fi abrogată de îndată ce va fi ratificată de Grecia Convenția Consiliului European. Numai unul dintre răspunsuri face referire la legislația privind prostituția, care la dimensiunea sexului este considerată ca inacceptabilă, întrucât consideră prostituția ca o profesie și nu ca o formă de violență împotriva femeilor. Majoritatea nu cunoșteau felul în care legislația este pusă în practică. Numai două răspunsuri au recunoscut că structurile de suport (publice și private) sunt inadecvate. Unul dintre ele a menționat lipsa de date oficiale realiste și numărul mic de beneficiari ai serviciilor de asistență pentru victime. Cealaltă se referea la experiența sa de traducător la tribunal în cazuri de trafic, cu prezența proxeneților și peștilor în afara tribunalului.

Reglementări internaționale pentru trafic.

Unele persoane au cunoștință de reglementările și standardele internaționale; le consideră pozitive subliniind volumul mare de muncă pe termen lung care trebuie depus. Pe măsură ce profiturile cresc, nu numai țările de destinație dar și cele de origine trebuie să se confrunte cu problema corupției, a crimei organizate, sărăciei, șomajului. Convențiile Națiunilor Unite, normele UE sunt standarde cunoscute și de referință, dar multe persoane se îndoiesc cu privire la eficiența lor (unele țări nici nu le adoptă). Persoanele intervievate au declarat că autoritățile politice și administrative sunt obligate sau ar trebui să cunoască prevederile de mai sus, și astfel se îndoiesc de dorința politică de a le adopta, de a le aplica, în timp ce alții nu cunosc aceste standarde internaționale care se aplică în Grecia. Statele adoptă normele UE în legislația lor însă Grecia nu a adoptat Protocolul de la Palermo și Convenția Consiliului din 2005.

Persoanele intervievate nu cunosc datele statistice oficiale cu privire la prostituție; acestea au estimat un număr de prostituate între 150.000 și 160.000 (legale și ilegale). Clienții sunt estimați la un număr între 600.000 și 960.000 în timp ce alții spun 1-2 milioane.

Numărul proxeneților este mai mic din moment ce fiecare proxenet “deține” mai mult de o femeie. Totuși numărul persoanelor implicate în industria sexului nu include numai prostituate, clienți și proxeneți ci și autoritățile de poliție, proprietarii de hoteluri, baruri, sex shop-uri, linii fierbinți, producătorii de filme, agențiile de fotomodele, etc. De aceea se consideră foarte dificil de eliminat traficul prin identificarea acelor care se îmbogățesc prin comerțul cu carne vie. Sunt necesari ofițeri de poliție special antrenați și servicii sociale, dar în primul rând un grad mare de voință politică. Costul combaterii traficului este ridicat fiind estimat, numai pentru Grecia, la 70.000.000 Euro pe an dar pe de altă parte efectele pozitive ale eliminării traficului sunt multiple și la toate nivelurile. Sprijinul victimelor este un aspect ce ține de îngrijirea socială, iar în acest domeniu Grecia are multe lipsuri. Costul pentru combaterea traficului crește din cauza fenomenului de corupție.

Cele mai adecvate organisme care luptă împotriva traficului și a prostituției sunt autoritățile de stat (poliția, prefecturile și municipalitățile, serviciile sociale, autoritățile judiciare, spitalele, centrele de sănătate și adăposturile), organizații nonguvernamentale (servicii pentru victime), biserica, mass-media (pentru creșterea conștientizării cu privire la condiția reală a victimelor, recunoașterea prostituției și a traficului de carne vie ca sclavie modernă, și pentru distrugerea stereotipurilor sociale curențe și ciclurilor de viață, care sporesc nevoia de servicii sexuale) sistemul educațional și proiectele europene. Aceste organizații și organisme care furnizează serviciile de mai sus necesită un cadru legal clar, sprijin financiar, sprijin din partea resurselor umane și experților, serviciilor sociale.

4.2.3 Constatări și recomandări.

Din cauza traficului de carne vie fenomenul sclaviei sexuale apare din nou în societățile moderne rezultând în sporirea numărului tuturor actelor criminale care au legătură cu aceasta. Majoritatea victimelor traficului și sclaviei sexuale sunt forțate să se prostitueze și sunt supuse exploatării sexuale. Acordul persoanelor sau lipsa acestuia, exploatarea forței de muncă și privarea de deplasări și de documente legale sunt factori care diferențiază traficul de contrabandă umană.

Traficul uman cu femei în scopul exploatării sexuale prin prostituție este

considerat cea mai odioasă formă de contrabandă umană întrucât se desfășoară într-un cadru ilegal și infracționist, în condiții întunecate” și noi nu putem analiza acordul victimei și nici condițiile care le-au împins spre acest trafic. În contrabanda cu carne vie cei mai mulți dintre imigranții ilegali aleg să plătească pentru a intra ilegal în țară, pentru a găsi o viață mai bună, cunoscând în cele mai multe dintre cazuri riscurile faptului că acționează ilegal etc., în timp ce în trafic victimele sunt înșelate.

Sclavia sexului a determinat schimbări și la nivelul prostituției, lucrurile au devenit mai violente, vârsta victimelor s-a schimbat (victimele au devenit tot mai tinere); “prețul” pe un corp uman a scăzut deci e la îndemâna tuturor aproape. În trecut clienții și proxeneții aveau profiluri concrete și aparțineau unor anumite minorități, adesea grupuri criminale. Prostituatele de asemenea erau femei care se înscriau întrun anumit profil (vârstă, educație, clasă socială, statut familial și context familial). Astăzi, clienții și proxeneții în Grecia aparțin tuturor claselor sociale și economice (directori executivi, oameni de afaceri, muncitori, greci și imigranți, studenți, etc). Mai multe corpuri pe mai puțini bani pentru toate gusturile.

Prostituția juvenilă.

Conform persoanelor intervievate, prostituția juvenilă există în Grecia, dar din câte știau ei într-un procent redus. Acest fenomen este considerat cel mai grav dintre toate exploatarea sexuale, întrucât din cauza vârstei lor, victimele sunt mult mai vulnerabile atât fizic, cât și psihic. Acestea sunt victime neprotejate, ușor de manipulat și de înșelat. Un fenomen inuman care nu stigmatizează numai copii pentru întreaga lor viață ci și societatea în care el se manifestă. Majoritatea intervievaților nu cunosc date oficiale, resursele lor de informații sunt incidentele dezvăluite în mass-media. Conform legii copilul este considerat minor cel aflat sub vârsta de 18 ani. Prostituția juvenilă reprezintă infracțiune (Codul Penal 351 A) iar pedeapsa devine mai severă pe măsură ce vârsta victimei scade. Totuși, cazurile de prostituție juvenilă sunt identificate până la vârsta de 12–13 ani. Cazuri recente de prostituție juvenilă au implicat victime mai mici de 8 ani ceea ce demonstrează faptul că, în cadrul unei societăți de consum, chiar și bebelușii și copiii sunt considerați bunuri pe piața sexului, deci cu cât este mai tânăr, cu atât mai bine. Prețurile sunt mici, deci la îndemâna oricui.

Prostituția și exploatarea sexuală.

Principala cauză a prostituției este sărăcia, după cum susțin și persoanele intervievate. Motive suplimentare ar mai fi nivelul de educație al femeilor, respectul față de sine redus și percepția greșită că aceasta este o metodă de a “câștiga bani cel mai ușor”. Ingeniozitatea și naivitatea femeilor tinere care provin din țări sărace sau din țări care suferă de instabilitate politică, speranța lor pentru o viață mai bună contribuie la exploatarea lor din industria sexului și a crimei organizate. Profiturile imense și “neimpozitate din industria sexului și implicarea multor factori în prostituție și trafic contribuie la menținerea ei. Totuși, mulți susțin că principala cauză a existenței prostituției este degradarea, alterarea și industrializarea vieții omului, inegalitățile structurale și fundamentale a claselor și sexului din societățile din ziua de astăzi.

Cererea crescută de servicii sexuale într-o societate care alimentează și reproduce nevroza sexuală a persoanelor străine și marginalizate. Aceste disparități – sociale și economice – produc fenomenul exploatării omului de către om. În plus stereotipurile umane care determină poziția și rolul femeilor, care obligă dezvoltarea de relații egale contribuie de asemenea la creșterea prostituției și a traficului. În concluzie, lipsa conștientizării și lipsa serviciilor în țările de destinație de asemenea alimentează industria traficului. Conform persoanelor intervievate, prostituția determină probleme sociale suplimentare prin toate extinderile sale și consecințele asupra vieții sociale și economice ale unei țări. Statul joacă rolul cel mai important în lupta împotriva prostituției sau în menținerea prostituției în limitele legislației pe care o impune, fie că politicile sunt sau nu puse în practică. Statul grec acceptă existența prostituției și încearcă să o reglementeze. Încearcă să ascundă problemele de ordin etic; acesta nu dezvoltă mecanisme represive.

Aționează hipnotic pentru că pe de o parte promovează prostituția legală (colectând taxe și protejând industria sexului) și, în același timp acționează împotriva traficului și a traficantilor.

În timp ce oficialii de stat încearcă să înfrunte problema traficului, adesea ofițeri tolerează situațiile, trecând cu vederea victimele.

În ceea ce privește aspectul, dacă prostituția este utilă sau dăunătoare societății, părerile sunt diferite. Unii susțin că având în vedere că este dăunătoare pentru femei este dăunătoare și pentru societate și că nu putem lua în calcul speculațiile a ce s-ar întâmpla dacă ar fi cazul unei adevărate decizii libere așa cum susțin mulți. Prostituția promovează modelul sexualității și al trupurilor de femeie ca marfă și astfel acest model afectează negativ relațiile de egalitate dintre femei și bărbați. Prostituția și traficul afectează de asemenea nivelul violenței în familie. Întrucât acest sector ar societății (prostitute, pești, traficanti) ar putea fi implicați și în alte sectoare ale pieței sectorului de angajare necesar pentru dezvoltarea societăților.

Prostituția și traficul sunt legate de spălarea banilor, de piețe terțe și crimă organizată afectând economia și societatea în general. Totuși sunt persoane care susțin că prostituția este mai mult dăunătoare decât benefică ceea ce înseamnă ca ea are și un efect pozitiv și o consideră o piesă necesară și de nelipsit din puzzle-ul societății, cu condiția să existe reglementări.

Profilul prostituatelor.

Femei din țări sărace, tinere șiperate, sub constrângere psihologică sau fizică, cu puțin respect de sine, needucate, victime nesigure, sunt obosite și ezitante în reacție. Dar câteva dintre persoanele intervievate separă victimele de persoanele care au ales să se prostitueze. Ele sunt caracterizate drept profesioniste și lacome. Persoanele intervievate consideră că prostitutele necesită sprijin psihologic și financiar, un mediu sigur, integrare socială, instruire, loc de muncă și sprijin medical. Acest ajutor trebuie acordat într-un mod organizat dar în același timp discret astfel încât să fie respectate drepturile umane și cele personale.

Profilul cumpărătorilor.

Prostituția a depășit toate clasele economice și sociale, nivelurile educaționale și statutul social. Unii dintre aceștia sunt violenți, denaturați și simt nevoia să umilească și să exploateze femeile și copiii. În prezent pe piața serviciilor sexuale toți bărbații sunt potențiali cumpărători. Unii (chiar și persoanele intervievate de sex feminin) consideră ceva natural ca unii bărbați să cumpere servicii sexuale dacă se simt singuri, dacă nu pot avea relații din motive psihologice sau sociale,

pentru a-și satisface nevoile sexuale sau pentru a avea parte de varietate în viața sexuală. Așadar este clar că în Grecia cumpărarea de femei pentru plăceri sexuale este acceptată moral și social dar prostituatele în sine nu sunt. Cu cât continuă să existe această percepție, cu atât va crește nevoia de femei. Clientul necesită sprijin psihologic, educație socială, schimbare de concepte cu privire la rolul femeilor și campanii orientate asupra actului violent și umilitor de a cumpăra servicii sexuale.

Majoritatea persoanelor intervievate au cerut sancționarea clienților, dar și măsuri care să schimbe percepțiile și atitudinile din prezent în ceea ce privește prostituția, care din punct de vedere etic și social legalizează aceste comportamente. Alții cred că legislația existentă este satisfăcătoare dar aplicarea ei trebuie asigurată (pedepse și condamnări ale proxeneților) Unii consideră legislația ca fiind neadecvată și insuficientă și destul de flexibilă în ceea ce îi privește pe proxeneți, de aceea necesită actualizări și îmbunătățiri. Numai o persoana susținea legalizarea prostituției și cunoașterea ei ca și profesie dar sub nicio formă legalizarea proxeneților.

Alții solicită sancționarea clienților, totuși unele dintre personale intervievate fac diferență între cumpărătorii politicoși și cei care maltratează prostituatele.

Profilul traficantilor și al proxeneților.

Oameni de toate vârstele, cu orice educație și condiție socială al căror scop este acela de a câștiga bani rapid, dar fără a munci. Comportamentul violent, brutal și percepția asupra femeilor; majoritatea dintre aceștia lucrează pentru crima organizată, dar din cauza cadrului legal al prostituției ei sunt implicați în activități legale în calitate de proprietari de cluburi de noapte, cluburi de striptease, bordeluri etc.

4.3. Ungaria.

4.3.1. Introducere.

Prezentare organizației.

Fundația pentru femeile din Ungaria (MONA) are activitate în abordare problemelor ce țin de egalitatea între sexe și drepturile femeilor încă din 1992. MONA a inițiat, a coordonat și a luat parte la mai multe proiecte internaționale în domeniul egalității de șanse între bărbați și femei, în proiecte care au facilitat sau au instruit femeile sau organizațiile de femei asupra strategiilor sociale, economice și aplicarea politicilor.

MONA este unul dintre fondatorii RIPG (Rețeaua Internațională de Politică de Gen) care este o asociație de organizații de femei care acționează în regiunea CEE/FSU în domeniul politicilor orientate spre gen, inclusiv traficul de femei). Aceasta are contacte în țări unde traficul de femei este o problemă esențială (România, Bulgaria, Slovenia, Rusia, Ucraina, Serbia și Muntenegru, Albania etc.).

MONA are relații de lucru cu așa numitul proiect STOPVAW (Stop violenței împotriva femeilor, un site internațional despre violență împotriva femeilor. Site-ul colectează și diseminează informații prin monitorizarea legislației naționale și a practicilor cu privire la violența împotriva femeilor. În prezent circa 30 țări din spațiul CEE și FSU întrețin site-ul (www.stopvaw.org).

Contextul de cercetare.

În Ungaria, problema prostituției și a traficului de carne vie a fost dezbătută public între 1996 și 2003. Rezultatele dezbaterii au fost incluse în Legea LXXV din 1999 de luptă împotriva crimei organizate (concentrându-se în special asupra reglementării prostituției de stradă) precum și asupra reglementărilor de aplicare a legii. Această dezbateri, care a fost puțin promovată de media și de câțiva profesioniști. “nu a reprezentat altceva decât repetarea amplă a aspectelor comune legate de prostituție” și traficul de femei ca de exemplu “cea mai veche meserie”, “A existat și va exista întotdeauna”, “bani câștigați ușor”, “Atâta timp cât există ofertă va exista și cerere”.

În Ungaria, până în prezent, nu s-a efectuat nicio cercetare bine fundamentată fie asupra prostituatelor inclusiv a trecutului acestora, contextul familial, "cariera" în prostituție și soarta sau asupra cumpărătorilor de prostituție. În plus, nu s-au colectat și înregistrat în mod sistematic vreodată informații privind traficul de carne vie. Nu există statistici infracționiste cu privire la proxeneți sau organizarea acestora.

Persoanele intervievate din Ungaria au fost reprezentanți ai Parlamentului, șefi de administrații centrale și locale șefi din Poliție precum și ofițeri de poliție care sunt direct implicați în rezolvarea problemelor legate de prostituție și traficul de carne vie. 5 reprezentanți ai parlamentului, 2 secretari de stat, 6 ofițeri de poliție (inclusiv comandantul național al poliției, INTERPOL, ofițerul special județean, Biroul de Investigare Națională, Departamentul de Trafic de carne vie, ofițeri speciali din Budapesta) și un primar dintr-un sector al Budapestei.

Nu toate persoanele contactate au fost de acord să fie intervievate. Unele au tot ezitat, astfel încât s-a întârziat cu interviurile, în timp ce alții au refuzat imediat să ia parte la interviu.

Numărul limitat de interviuri nu ne permite realizarea unei analize statistice. Totuși, având în vedere întrevederile relativ lungi și detaliate și rolul cheie pe care îl joacă persoanele intervievate în acest sector ni s-a părut justificat să tragem câteva concluzii cu privire la cunoștințele și părerile personalităților proeminente din cadrul puterilor de stat ale Ungariei – partide parlamentare, administrații publice și aplicarea legii Codului Penal – cu privire la prostituție și trafic de femei.

4.3.2. Cadrul național.

Legislația din Ungaria cu privire la Traficul de persoane (TDP) pare să respecte cerințele internaționale la prima vedere. Ungaria este semnatară a celor mai importante tratate, protocoale, declarații etc. Totuși simpla menționare a proxeneților de TDP în legislația care este în vigoare în prezent (orice persoană care vinde, cumpără, transmite sau primește o altă persoană sau schimbă o persoană pentru o alta, pe lângă orice

persoană care recrutează alte persoane pentru scopurile de mai sus sau transportă, ascunde sau cedează o persoană unei alte părți) furnizează suficiente motive pentru a încurca poliția în aplicarea TDP: acoperă numai o parte neglijabilă din cazurile efective de trafic pe care le explorează cu succes. Pentru a condamna traficanții procuratura trebuie să demonstreze cazul de “trafic” (adică cumpărarea și vinderea cuiva). În lipsa mărturiei victimei acest lucru este foarte dificil, dacă nu chiar imposibil.

Descrierea din lege a TDP nu include fenomene precum prostituția sau exploatarea sexuală, nici în descrierile ei de bază din prima secțiune nici printre cazurile agravante.

Prin definiția sa, se pare că TDP a fost promulgată ca o lege autotelică sau poate pentru traficul de organe, raporturi sexuale (dar nu prostituție și exploatarea sexuală a cuiva). În consecință, definiția legală din Ungaria a TDP nu poate juca un rol decisiv în forțarea aplicării legii pentru găsirea de legături între TDP și prostituție.

Codul Penal din Ungaria care are acum aproape treizeci de ani a clasificat prostituția printre infracțiunile împotriva moravurilor sexuale. Deși legea prostituției a fost legalizată în 1993 (ca și consecință a Convenției pentru suprimarea traficului de persoane și a exploatarea prostituției de către ceilalți), toate cele trei infracțiuni care practică efectiv prostituția (promovarea prostituției, proxenetismul, obținerea veniturilor din Prostituție – adică activitatea unui pește) au rămas clasificate la capitolul infracțiuni împotriva moravurilor sexuale.

În plus, un statut declarativ al acestui capitol continuă să insinueze că actorul principal al prostituției este prostituata: “prostituția este practică de persoana care întreține relații sexuale sau săvârșește un adulter în încercarea de a obține profit regulat”. (210/AŞ)

Legea împotriva crimei organizate (care a intrat în vigoare în 1999) vizează o singură formă specifică de prostituție. Principalul obiectiv al său era acela de a proteja ordinea publică din orașele afectate de prostituția de stradă și luarea de măsuri drastice asupra prostituției la scară largă. În urma acestei legi administrațiile locale au trebuit să delimiteze așa numitele zone de toleranță ca locații unice pentru practicarea prostituției de stradă.

Datorită nemulțumirii oamenilor din aceste cartiere în cele din urmă zonele de toleranță nu au mai fost stabilite. Totuși pot fi menționate două încercări: în unul dintre orașe ordinul a fost retras înainte ca zona să se deschidă; într-un altul s-a alocat un loc nepotrivit – pentru ambele părți. Ca și consecință a eliminării zonelor de toleranță împreună cu poziția clar împotriva prostituției, prostituția s-a retras în apartamente și saloane ilegale. Având în vedere fenomenul de mai sus ordinea publică a fost restaurată în orașele mari și oamenii puteau trăi în pace din nou. În consecință identificarea sistematică a cazurilor de prostituție ilegală nu a mai interesat poliția ceea ce a dus la un număr redus de cazuri de trafic descoperite. Pe scurt: legea nu a putut rezolva problema prostituției. Aceasta a reușit doar să ascundă de ochii noștri victimele prostituției.

4.3.3. Constatări și recomandări.

Obstacole în combaterea traficului și exploatării sexuale.

Atunci când am demarat cercetarea noastră printre profesioniști și lideri politici responsabili cu administrarea problemelor de prostituție și a traficului cu femei, am bănuțit că imaginea Ungariei ce va rezulta nu va fi tocmai roz. Cunoșteam deja statisticile de infracțiune dar precum și posibilitățile oferite prin programe nerambursabile. Este clar că lupta împotriva traficului de carne vie și a prostituției nu reprezintă una din prioritățile organelor de stat. Se pare că oficialii publici din Ungaria și cei de rang înalt sunt deplin ignoranți în ceea ce privește acest subiect. Chiar și avocații definesc în continuare prostituția ca o “infracțiune fără victimă” (ceea ce vrea să sugereze că de fapt prostituata este cea care comite infracțiunea).

Nici reglementările legale relevante, nici autoritățile responsabile (poliția și administrația publică) sau partidele politice nu plasează subiectul prostituției și al traficului de carne vie în contextul violenței împotriva femeilor. În timp ce câteva organizații non-guvernamentale cu activitate în acest domeniu al drepturilor femeilor cunosc foarte bine această relație, acestea nu pot asigura înțrăjutorarea prostituatelor și a victimelor traficului de carne vie de manieră organizată sau regulată.¹ Interveniurile au scos la lumină faptul că oficialii înalți din cadrul administrației

de stat, politică și poliție nu au o idee clară cu privire la caracterul, dimensiunea și baza de sex a prostituției, exploatării sexuale și a traficului. După părerea acestora violența împotriva femeilor se manifestă în cazuri individuale mai degrabă decât ca o problemă socială. În prezent în Ungaria cauzele și consecințele violenței împotriva femeilor nu sunt luate în considerare atunci când se stabilesc metode de combatere a traficului și exploatării sexuale – dacă există vreo astfel de combatere.

Stadiul implementării principiilor egalității între sexe.

Întrucât majoritatea persoanelor intervievate priveau prostituția și traficul de carne vie ca două probleme separate și întrucât nu recunoșteau în mod necesar legătura dintre acestea și exploatarea sexuală, iese total din discuție dacă principiile egalității între sexe sunt implementate în măsurile luate de guvern pentru combaterea și prevenirea traficului, întrucât lipsește întotdeauna cu excepția unor cazuri sporadice de urmărire penală. Persoanele intervievate de noi nu păreau să aibă cunoștințe despre programele, planurile, serviciile sau campaniile (toate acestea lipsind aproape cu desăvârșire din Ungaria) menite să prevină și să combată prostituția, exploatarea sexuală, și traficul de femei și fete, să ajute și să salveze victimele (este adevărat că astfel de eforturi abia pot fi identificate în Ungaria). În general nu auziseră nici de exemple din alte țări. Niciuna dintre acestea nu s-a gândit că este responsabilitatea statului să acorde sprijin de specialitate și financiar instituțiilor cu activitate în domeniul prevenirii, acordării de îngrijire, informare, salvare și reabilitare a prostituatelor și victimelor traficului.

Egalitate între sexe.

Niciuna din persoanele intervievate nu a identificat lipsa egalității între sexe ca una din cauzele prostituției. În timpul interviurilor, fiecare cu durată între o oră și o oră jumătate, nu s-a menționat deloc că prostituția, exploatarea sexuală și traficul ar fi o problemă socială și legată de sex. Totuși, specialiștii intervievați și politicienii au legat prostituția de anumite probleme sociale cum ar fi sărăcia, lipsa educației sau declinul standardelor morale. La întrebarea noastră referitoare la parcursul tipic pentru a deveni prostituată, persoanele intervievate au menționat situația cumplită a femeilor și cum își doresc să scape de sărăcie precum și dorința lor și înclinația lor.

Mai multe persoane au menționat că trebuie luată în considerare și proasta influență a mamelor, surorilor mai mari și a prietenelor (toate femeii!). O părere general împărtășită, și toți ofițerii de poliție au susținut același lucru, este aceea că un număr din ce în ce mai mare de femei cu școala generală sau chiar liceu, care vorbesc mai multe limbi străine aleg prostituția în mod voluntar și conștient ca o bună ocazie de a-și face un trai mai ușor. Una din persoanele intervievate, un polițist, a spus chiar că deține informații specifice de la prostituate asupra faptului că aceste femei descoperă satisfacția sexuală în slujba lor care alături de venituri ridicate fac această activitate o bună alegere pentru ele. Este important totuși de subliniat că nu s-a efectuat niciun studiu cu privire la viețile dinainte de prostituție și motivațiile femeilor prostituate.²

Nota 1. Cu sprijinul IOM, o vreme o organizație non-guvernamentală pentru victimele violenței asupra femeilor a menținut o linie telefonică disponibilă de două ori pe săptămână pentru furnizarea de informații cu privire la traficul de carne vie și riscul angajării/căutării de locuri de muncă în străinătate. În mod similar, pentru o vreme un echipaj mobil (un autobuz) din Budapesta a furnizat servicii de îngrijire de sănătate și a administrat teste medicale prostituatelor de stradă. În Budapesta o organizație non-guvernamentală asigură sprijin personal, mental/psihologic pentru prostituatele care locuiesc într-un anumit cartier. În oraș există mai multe organizații cu activitate de stradă care acordă sprijin social prostituatelor de stradă dacă proxeneții lor sunt cooperanți (!).

Nota 2. Un ofițer de poliție ne-a mărturisit că în cazurile penale referitoare la prostituție și trafic prostituatele sunt martori astfel încât motivațiile lor nu sunt aspecte importante și nimeni nu verifică veridicitatea a ceea ce spun. De asemenea ni s-a spus că prostituatele aduse la secția de poliție sunt rugate să completeze în mod anonim un chestionar realizat de personalul din cadrul Academiei de poliție. Informația din chestionare totuși nu a fost încă analizată. În plus, nu știm dacă toate secțiile de poliție efectuează această rutină sau numai o parte din acestea și ce fel de informații sunt căutate.

Violența împotriva femeilor.

Niciuna din persoanele intervievate de noi nu a legat prostituția și traficul de carne vie de fenomenul violenței asupra femeilor. În timp ce unele dintre acestea erau la curent cu faptul că pot apărea cazuri de violență în cariera de prostituată, niciuna din persoanele intervievate nu păreau să înțeleagă că permanenta supunere, umilință și vânzarea de femei ca obiecte sexuale sunt implicit (per se) acte de violență împotriva femeilor.

Majoritatea persoanelor intervievate au indicat existența cererii și a ofertei ca principală cauză pentru prostituție. Aceia care au subliniat partea de cerere au spus că principala cauză a prostituției o reprezintă principalele probleme psihologice sau psihologice sexuale ale bărbaților.

După părerea lor, cumpărătorii de prostituție sunt acei bărbați care nu se pot implica în relații normale sau sunt perverși sexual.

Aceia care au subliniat partea de ofertă au insistat asupra standardelor morale sau situația financiară a femeilor prostituate. Ei cred că femeile aleg această activitate din cauza constrângerilor de natură financiară și din dorința de a câștiga ușor mulți bani.

Unele dintre persoanele intervievate știau de violențele asupra femeilor în situații de prostituție. Numai una dintre acestea a declarat că prostituția nu este niciodată voluntară ci numai forțată. Aceeași persoană cunoștea faptul că menținerea prostituției este în interesul economic al proxeneților (și nu cel al prostituatelor). Numai un ofițer de poliție cu activitate directă în acest domeniu a spus că femeile și fetele sunt împinse spre prostituție prin violență dar acesta este numai un aspect în cazurile de urmărire și nu poate fi niciodată dovedit.

Restul persoanelor intervievate, inclusiv ofițeri de poliție, nu au menționat violența sau chiar au negat-o. Ei nu au identificat decepția, reținerea cu forța, amenințarea, reținerea pașapoartelor și comanda (“vei sta aici și vei lucra pentru mine”) ca fenomene de violență, nici chiar atunci când au fost întrebați.

Crima.

Foarte puține dintre persoanele intervievate nu au identificat profitul produs de industria prostituției ca fiind principalul factor determinant pentru prostituție. În mod similar, puțini au fost cei care au spus că cea care coordonează prostituția și industria sexului este de fapt crima organizată.

O parte dintre intervievații noștri, mai ales politicienii locali au mers până la a exprima prostituția și traficul sunt asociate crimei organizate din cauza convenției internaționale³, care interzice legalizarea și de asemenea alte reglementări interne conexe. Ei consideră că această convenție nu este necesară, că este inoportună și că ar trebui să ne sustragem ei după modelul altor țări. După părerea lor, legalizarea prostituției ar discrimina o serie de acte criminale și proxeneți dar va face mult mai ușoară urmărirea altor acte criminale și proxeneți.

Nota 3. Convenția NU pentru suprimarea traficului de persoane și exploatarea prostituției altora.

Unul dintre ofițerii de poliție care deține informații din cadrul organizațiilor de trafic de femei și fete a declarat că este evident că venitul din prostituție și trafic de carne vie este clar investit în crima organizată și chiar în cazul legalizării prostituției, venitul din această practică nu ar putea fi cheltuit pe activități economice legale. La polul opus, un alt intervievat a implicat politica locală afirmând că legalizarea ar contribui la cheltuirea veniturilor imense, deținute în prezent de un grup redus de scopuri controlate public.

Alegerea voluntară, munca, antreprenoriatul.

Ofițerii de poliție cu activitate în domeniul prostituției și a traficului dar și politicienii, cred că prostituatele pot fi clasificate în mai multe clase ierarhice. Cele mai neajutorate sunt prostituatele de pe stradă și de pe drumuri deoarece ele trăiesc sub controlul proxenetului lor. Totuși, o lege intrată în vigoare în 1999 a eliminat prostituția de stradă⁴, cel puțin din suburbiile Budapestei. În prezent prostituatele își fac reclamă în ziare și își primesc clienții acasă. Deși aspectul nu a fost cercetat până în prezent, acest curs al evenimentelor a fost interpretat de persoanele intervievate de noi de natura la care legea a ajutat prostituatele de stradă cele mai puțin protejate: fie

Nota 4. Legea impune municipiilor și orașelor afectate de prostituție la scară largă să stabilească zone de toleranță unde, și numai acolo, este permisă prostituția de stradă. În plus legea definește "zonele protejate": acestea sunt zone din oraș și de-a lungul drumurilor unde prostituatele nu au dreptul să abordeze clienți. După ce a intrat în vigoare legea, au fost delimitate zone de toleranță în două orașe de provincie. Totuși la protestele locuitorilor, reglementarea a trebuit anulată imediat, iar în cel de-al doilea caz zona desemnată era atât de departe de centrul orașului și atât de abandonată încât nicio prostituată nu a folosit-o. Ca răspuns la presiunea exercitată în urma unei proceduri juridice lansată de o așa numită organizație de protejare a intereselor prostituatelor, a fost stabilită o "zonă neprotejată" în Budapesta după ani de discuții. Până în momentul în care capitala va ajunge la un acord cu sectoarele sale cu privire la zona de toleranță, prostituatele pot aborda clienții în această zonă care este în suburbia orașului după o rampă de gunoi. Conform noii legislații, abordarea clienților în zonele interzise reprezintă un act de încălcare (o infracțiune). Din 1999, poliția a inițiat procedurile de pedepsire a încălcării împotriva prostituatelor de stradă sau cele de pe drum la scară largă. Multe dintre acestea au fost transportate la secție săptămânal sau lunar și au fost amendate. În primii ani de la promulgarea legii multe prostituate au fost condamnate la închisoare pe termen lung (illegal) pentru că nu își puteau achita amenzile. Montarea de camere de luat vederi în zone publice în zonele din Budapesta cu crime de stradă și prostituție a creat o situație specială. Hărțuirea prostituatelor care abordau clienți în zone nepermise de către poliție și insecuritatea tot mai mare a clienților a eliminat prostituția stradală din cartiere unde se desfășura de secole. În orașele de provincie, de-a lungul străzilor, numeroase prostituate sunt duse la secție în fiecare zi și sunt amendate sau condamnate la detenție.

au renunțat la prostituție, fie acum o pot practica în condiții mai bune, în apartamente, în beneficiul propriu, nefiind controlate de proxeneți. Persoanele intervievate au dorit să discute cu plăcere situația prostituatelor de lux, așa numitele fete de telefon, sau escorte care își practică meseria voluntar și cu plăcere, își pot permite să își selecteze clienții și câștigând și foarte bine.

Prostituția, exploatarea sexuală și traficul.

Cu excepția ofițerilor de poliție care lucrează în acest domeniu, persoanele intervievate de noi au separat clar prostituția de traficul de femei și fete. În Ungaria, ofițerii de poliție, oficialii înalți dar și administrația publică și politicienii par să nu știe că victimele traficului sunt în primul rând femeile și copiii, iar marea majoritate dintre acestea sunt vândute de traficanți pentru exploatare sexuală – în principal prostituție – și pornografie. Interlocutorii noștri păreau că nu știu că o mare parte din acest trafic se desfășoară și în Ungaria, și că multe dintre prostituate sunt supuse traficului în țară; din străinătate spre aici și de aici spre alte destinații sau prin Ungaria ca și țară de tranzit. Majoritatea persoanelor intervievate consideră că în Ungaria factorul de mărime al traficului este unul neglijabil. Din câte știau ei, se practică traficul în unele țări, dar Ungaria nu se numără printre acestea. Această părere este susținută de poliție și de statisticile de urmărire, conform cărora există anual numai 20 până la 30 de cazuri de trafic investigate în Ungaria. De la ofițerul de poliție care lucra în departamentele anti-trafic am aflat că în afară de acestea există anual sute de cazuri care s-ar încadra la trafic conform sistemelor juridice a altor țări europene dar care sunt considerate proxenetism în Ungaria.

Acele puține persoane intervievate care au citit Raportul US asupra traficului au considerat că exagerează situația Ungariei. Deși rapoartele anterioare au declarat că există zeci de mii de victime ale traficului din Ungaria sau prin Ungaria, recent acestea spun doar că majoritatea victimelor exploatării sexuale din Ungaria sunt minore (copii). Interlocutorii noștri nu au înțeles insistența raportului să se înființeze un organism independent pentru combaterea traficului.

Niciuna din persoanele intervievate nu deținea date certe cu privire la

numărul prostituatelor care trăiesc în Ungaria sau asupra numărului real de victime ale traficului, fie ele de naționalitate maghiară sau străină; și niciun fel de informații cu privire la numărul victimelor traficului de carne vie în Europa sau în lume. Aceia care au îndrăznit să facă o estimare (ofițeri de poliție) au declarat că există în jur de zece mii de prostituate în Ungaria (deși unii au spus mult mai puține și alții puțin mai multe). Dar, după cum am putut vedea numărul prostituatelor nu este același cu numărul victimelor traficului care se cifrează la 20 – 40 anual. Aproape toți interlocutorii noștri dețin numai informații din auzite despre prostituția juvenilă din Ungaria. Numai un singur ofițer de poliție cunoștea date despre un caz specific în care copii erau folosiți de clienți, atenți selectați în condiții de securitate sporită într-un bordel secret. Aproape toate persoanele intervievate păreau să cunoască faptul că multe din prostituatele de stradă , cele care își fac reclamă pe internet sau cele care lucrează în bordeluri deghizate în saloane de masaj sunt minore, dar nu le consideră drept prostituate juvenilă. Marea majoritate a interlocutorilor consideră că, a se încadra la categoria copil, prostituata trebuie să fie imatură din punct de vedere biologic.

Majoritatea interlocutorilor nu au putut să își amintească normele internaționale cu privire la prostituție și trafic ratificate și de Ungaria. Cu excepția ofițerilor de poliție și a politicienilor cu activitatea în acest domeniu, majoritatea interlocutorilor nu cunoșteau legislația din Ungaria în acest domeniu. Aceia care au încercat să ne ofere răspunsuri la întrebările noastre din prevederile legale și normele internaționale ne-au declarat că prostituția este ceea ce fac prostituatele. Întrucât prostituția (actul săvârșit de o prostituată) nu mai este inclusă în codul penal multe persoane au tras concluzia că în Ungaria prostituția este legală. Mulți nu au înțeles că legislația din Ungaria reglementează prostituția prin secțiuni ale codului penal, care sancționează proxenetismul, peștii, conducerea de bordeluri și traficul de femei și fete.

Mai mulți dintre cei intervievați au subliniat (în condițiile în care alții doar au amintit) că prostituția poate proteja femeile neprostituate de la a fi violate. Unul dintre ofițerii de poliție a mers până într-acolo în a declara că literatura internațională spune ca acolo unde există prostituție violul este înfrânat.

Prevenire și asistarea victimelor.

Persoanele intervievate de noi cred că prostituția necesită în primul rând servicii de îngrijire a sănătății precum și instruire și sprijin în găsirea unui loc de muncă. Unele dintre acestea au adăugat și consilierea juridică în principal ca instrument de informare a prostituatelor cu privire la cazurile în care ceea ce practică ele este legal sau nu. Prin îngrijirea sănătății se refereau bineînțeles la testarea și tratarea bolilor cu transmitere sexuală. Nici nu le-a trecut prin cap că abuzurile sexuale, fizice și psihice suferite în timpul prostituției pot cauza boli fizice sau mentale grave care necesită tratamente și servicii speciale. Persoanele intervievate au declarat că serviciile necesare ar putea fi furnizate de organizații nonguvernamentale sau instituții guvernamentale locale. Totuși, atât politicienii cât și șefii de agenții de stat (și ofițerii de poliție) nu au înțeles că este nevoie de instruire de personal specializat, sisteme de finanțare adecvate și o mare sumă de bani de la guvern. Nici unul dintre aceștia nu a menționat faptul că este nevoie de adăposturi bine puse la punct și sigure pentru victimele care vor să scape de prostituție și de capii traficantilor. Cei mai mulți dintre cei intervievați nu au auzit niciodată de vreo campanie împotriva prostituției și a traficului de carne vie și nu cunosc modele internaționale de îngrijire a victimelor. Cei mai mulți dintre ei au putut menționa o singură organizație non-guvernamentală care își spune organizație de interes pentru prostituate și care promovează legalizarea prostituției pe străzi și în bordeluri.

Recomandări.

Se face o confuzie de noțiuni și de aceea trebuie clarificat clar ce înțelegem noi exact prin prostituție și trafic și trebuie explicat cum aceste două noțiuni relaționează între ele. După clarificarea noțiunilor ar trebui modificată legislația: legile cu privire la prostituție ar trebui scoase de la capitolul “crime împotriva moravurilor sexuale”. La fel, legea cu privire la traficul de persoane ar trebui regândită și reconciliată. Trebuie să se ajungă la stadiul în care condamnarea / pedepsirea unei prostituate să nu mai fie încadrată de legea din Ungaria la capitolul “protejarea ordinii publice”. Ar trebui acordată mai multă atenție prevenirii în general. Sarcinile instituțiilor competente să deservească pentru protecția victimelor traficului și a prostituției, ar trebui clarificate iar responsabilitățile guvernului ar trebui și ele alocate. Ar trebui stabilite standardele instituțiilor menite să servească pentru

protecția victimelor traficului și prostituției (de exemplu câte adăposturi ar trebui create într-o regiune, având în vedere numărul de locuitori, PIB-ul, etc.). Ar trebui reglementat cadrul de cooperare dintre diferiți actori și instituții menite să servească pentru protecția victimelor traficului și a prostituției. Cunoștințe privind furnizarea de servicii psihologice și sociale victimelor prostituției și a traficului ar trebui incluse în instruirea generală a psihologilor, asistenților sociali și de îngrijire a sănătății și a poliției. Ar trebui colectate și publicate datele cu privire la prostituție, trafic în baza tipului de infracțiune și a încălcării legii, sau gen, vârstă, regiuni geografice și locații și cu privire la măsurile luate.

4.4. Italia.

4.4.1. Introducere.

Prezentarea organizației.

Din 1991, IRENE este o organizație non-profit dedicată promovării drepturilor omului și a democratizării, în special a egalității de șanse între bărbați și femei. IRENE promovează egalitatea de șanse prin derularea de activități de cercetare, studii, instruire și informare în cadrul direcțiilor și recomandărilor Uniunii Europene în cooperare cu instituțiile partenere și alte organizații non-profit. Aria de acoperire a intervențiilor sunt:

> Drepturile fundamentale ale omului și incluziunea socială

IRENE promovează acțiunile menite să prevină și să combată traficul de carne vie pentru exploatarea sexuală, acțiuni menite să favorizeze integrarea socială și angajarea persoanelor imigrante de sex feminin precum și acțiuni anti-discriminatorii.

> Egalitatea de șanse și egalitatea în reprezentare

IRENE derulează proiecte în conformitate cu conceptul European de promovare a principiului egalității de gen la nivelul tuturor politicilor cu impact direct sau indirect asupra vieții bărbaților și a femeilor (abordarea integrală a egalității).

> Cooperare în procesul de aderare la Uniunea Europeană și integrarea a statelor membre și a țărilor candidate

IRENE s-a dedicat promovării legislației europene și a vizibilității Uniunii Europene astfel încât procesul de integrare să se bazeze pe egalitatea de drepturi și de șanse pentru toți.

> *Acces la societatea informațională*

Folosirea noilor tehnologii de informare și de comunicare poate reprezenta un instrument pentru accesul egal la educație și informare în cadrul societății informaționale. IRENE a efectuat studii și cercetări în acest domeniu. IRENE a implementat, în calitate de solicitant, mai multe proiecte transnaționale în cadrul unor programe europene din domeniul traficului de femei și promovarea egalității de șanse, cum ar fi DAPHNE, STOP II, VP/2001/014 acțiuni pregătitoare pentru combaterea și prevenirea excluziunii sociale. La nivel internațional IRENE a participat la “Forumul UE pentru prevenirea crimei organizate” și la “Conferința europeană pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane. O provocare globală pentru secolul XXI” (Septembrie 2002). Din 2003 prezidă REITF “Rețeaua Europeană Împotriva Traficului de Femei pentru exploatare sexuală”, o rețea a organizațiilor feministe care au drept scop prevenirea traficului de carne vie și sprijinirea femeilor victime a acestei crime grave din Europa.

Cadrul de cercetare.

Zonele de cercetare au fost reprezentate de principalele zone urbane ale Lombardiei în special aceea din Milano și suburbiile sale. În comparație cu alte părți ale țării, această zonă este extrem de dezvoltată din punct de vedere economic cu o mare densitate de populație. Activitățile economice, industriale și financiare intense, diversitatea modelelor sociale, degradarea și izolarea zonelor suburbane adiacente metropolei, întâlnirea de naționalități și culturi diferite de oameni care vin aici ca să aibă acces la piața forței de muncă face din Lombardia un fel de lupă care scoate la iveală toate discrepanțele sociale și fertilizează terenul pentru activități ilegale asociate traficului de carne vie și exploatării prostituției. Pe piața prostituției din partea industrializată a Lombardiei, ființele umane sunt supuse unor diferite schimburi cum ar fi prostituția femeilor, bărbaților, trans-sexualilor sau minorilor. Acest fenomen se produce pe străzi, în apartamente, bordeluri ilegale, prin intermediu reclamelor în ziar și pe internet, în zone suburbane dar și în centru, în trenuri sau în hotelurile din apropierea gărilor. Această formă de exploatare este asociată comerțului cu femei de escortă, maseuze și asistente pentru toate activitățile.

A fost necesară investigarea părerilor oamenilor care cunosc și trăiesc

realitatea orașului și a regiunii, a oamenilor care prin activitatea lor vin în contact cu problemele legate de egalitatea de șanse, drepturile femeilor, violența și exploatarea. Așadar s-a decis interviewarea unor persoane care activează în cadrul unor organizații de femei sau asociații de deservire locală (asociații menite să lupte împotriva traficului și prostituției precum și agenții care apără drepturile femeilor în general), legiuitori cum ar fi administrația Regiunii Lombardia, oamenii care au activitate în impunerea legii cum ar fi poliția. Cadrul care a rezultat este dificil de definit. Acesta descrie un fenomen care este în același timp explicit și ascuns, la care cetățenii câteodată “se fac părtași în mod tacit”.

4.4.2. Cadrul național.

Modelul italian de luptă împotriva traficului de carne vie pornește de la experiențe anterioare acumulate cu privire la sclavie și exploatarea prostituției altora, întrucât Italia introduce infracțiunea specifică a traficului numai în august 2003 (Legea 228/2003 măsuri împotriva traficului de persoane).

Articolul 601 al codului civil (un nou delict introdus prin legea 228/2003) condamnă traficul de ființe umane. În ceea ce privește definirea traficului, Italia a implementat protocolul NU și decizia cadru a UE asupra traficului de ființe umane. Noua lege păstrează legătura dintre sclavie și trafic:

- > localizarea articolului în codul penal: 600 sclavia – 601 traficul. Acest lucru arată clar faptul că traficul este o crimă împotriva persoanei și o încălcare gravă a drepturilor fundamentale (dreptul la viață, libertate și securitate a persoanei);
- > pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea între 8 și 20 ani ca și în cazul sclaviei.

Articolul 600 din codul civil (amendat prin legea 228/03) condamnă actul de reducere sau deținere a unei persoane în condiții de sclavie și robie. Înainte de amendamentul adus în 2003 articolul 600 a fost folosit pentru pedepsirea traficului de minori și femei exploatare prin prostituție sau ca și cerșetori, în cazul în care traficanțul deține controlul total al persoanei exploatare. Pentru pedepsirea acelor situații de înrobire care nu sunt acoperite de conceptul sclaviei, legiuitorul italian a amendat articolul 600

prin introducerea în codul penal a conceptului de robie. Acest articol 600 pedepsește “pe oricine reduce sau deține o altă persoană într-o situație de înrobire permanentă cu scopul de a constrânge persoana respectivă la muncă forțată sau exploatare sexuală sau alte forme de exploatare.” Traficanții pot reduce o persoană la o situație de robie – situație de supunere permanentă – abuzând de o situație de vulnerabilitate a victimei, fără a folosi constrângerea fizică sau violența împotriva victimelor. Astfel prin intermediul infracțiunii de robie putem acuza traficanți sau pești chiar dacă victimele par a putea face ceea ce vor când de fapt persoana respectivă nu are alternativă reală sau acceptabilă la situația exploatării și încălcării drepturilor omului. Vulnerabilitatea poate fi de orice fel fizică, psihologică, socială și economică.

În ceea ce privește abordarea prostituției, legea 75/1958 “pentru abolirea reglementărilor cu privire la prostituție”, adoptând acest model, se consideră prostituția incompatibilă cu demnitatea, libertatea și egalitatea prostituatelor. Legea italiană stipulează abolirea reglementării prostituției, considerând prostituția drept o problemă privată și condamnă exploatarea prostituției (activitatea de recrutare și facilitarea prostituției.) Legea consideră că exploatarea prostituției este o crimă împotriva ordinii publice și a moravurilor publice, mai degrabă decât o crimă împotriva individului. Nu există nici o prevedere împotriva clienților prostituatelor: de fapt mai mulți procurori au încercat să regăsească delictul facilitării prostituției în comportamentul unui client care însoțește în stradă prostituata după săvârșirea actului sexual de la ea de acasă, dar interpretarea a fost refuzată de tribunal. Mai mulți primari de orașe, în intenția de a combate vizibilitatea prostituției au impus penalități administrative împotriva clienților pentru parcare sau obstrucționarea traficului în timp ce cumpără sex. În acest moment dezbaterea publică este deschisă cu privire la modul de abordare a prostituției. O abordare diferită a fost adoptată împotriva prostituției juvenile pedepsită de art. 600 bis a codului penal: în acest caz prostituția este recunoscută ca formă modernă de sclavie și o crimă gravă împotriva unei persoane astfel încât poate fi acuzat chiar și clientul.

În ceea ce privește protejarea victimelor traficului, legea din Italia poate oferi sugestii utile pentru implementarea unui model de intervenție: punctul cheie al modelului Italian este faptul că, el asigură măsuri pentru

protejarea și promovarea drepturilor victimelor traficului și nu doar pentru cele care cooperează cu autoritățile publice împotriva traficantilor. Modelul italian creează un cadru cuprinzător pentru protejarea și sprijinul victimelor și a martorilor:

- > din 1998 conform articolului 18 din legea imigrării 286/98, cetățenii țărilor din lumea a treia pot primi dreptul de ședere temporară și accesul la programul de asistență socială;
- > articolul 13 din legea 228/03 a introdus un program temporar special pentru victimele sclaviei, robiei și a traficului.

Prin articolele 18 și 13 legislația italiană adoptă prevederi mai favorabile decât cele stipulate în directive UE 2004/81 și se apropie de prevederile Convenția Consiliului Europei privind Acțiunea împotriva Traficului de Fiițe Umane (Mai 2005):

- > persoanele care primesc asistență sunt acelea care au fost identificate drept victime ale traficului. Toate aceste persoane și nu numai martorii și cele care colaborează cu autoritățile judiciare sunt îndreptățite să primească toate măsurile de asistență;
- > scopul asistenței furnizate este de a sprijini victimele în procesul de recuperare fizică, psihologică și socială;
- > asistența este furnizată de autoritățile publice în colaborare cu organizațiile non-guvernamentale.

4.4.3. Constatări și recomandări.

Obstacole în combaterea traficului de carne vie și a exploatării sexuale. În privința legislației italiene pentru combaterea traficului de carne vie, cei intervievați au declarat că există un anumit nivel de conștientizare a noilor măsuri introduse și a posibilității de a vedea noul cadru legislativ italian ca fiind cea mai bună practică la nivel European. Nu au făcut referire la lacune legislative, ci mai degrabă la o lipsă de implicare politică și, cu precădere, la un bagaj cultural sărac în ceea ce privește demnitatea feminină și egalitatea dintre sexe. Prin urmare, implementarea legii prezintă o serie de neajunsuri legate de implicare și de problemele culturale, de factură generală. “Legea este scrisă doar scrisă pe o foaie de hârtie, apoi urmează lăcomia umană, cultura exploatării feminine (...) violența este acceptată la nivel cultural (...)”

Ceea ce a rezultat clar din interviuri este că, legislația națională referitoare la prostituție este decalată față de evoluția fenomenului în contextul italian. “Limitele legislației curente referitoare la prostituție se datorează faptului că a fost definită într-un context complet diferit.”⁵. Pare a exista o anumită confuzie între revizuirea legii referitoare la prostituție, care este considerată “de bun simț” dar inadecvată, și necesitatea de a combate traficul de carne vie în cazul femeilor. Există opinii frecvente conform cărora o disciplină diferită cu privire la prostituție, un cadru legislativ sau de reglementare diferit, ar putea fi eficiente în reducerea traficului în scopul exploatarei sexuale. La polul opus, există dovezi că în statele europene unde s-a introdus de curând un sistem de reglementare, nu numai că nu s-a înregistrat o reducere semnificativă a cazurilor de trafic de carne vie, dar prostituția, chiar dacă este reglementată ca “orice altă activitate economică”, a devenit o modalitate de spălare a banilor pentru organizațiile infracționale și a expus femeile la pericole, violență și la condiții de exploatare, în general.

Nota 5. legea 75 din 1958 cunoscută sub denumirea de legea Merlin, care se concentrează pe prostituția femeilor din Italia în bordeluri.

Măsuri cheie, cele mai bune practici.

Articolul 18 din legea imigrării (Decretul legislativ 286/88, cunoscut sub denumirea de legea “Turco”) pentru victimele traficului de carne vie este considerată ca reprezentând un progres deoarece privește traficul de carne vie în strictă legătură cu condițiile de exploatare și violență legate de prostituție. Cu precădere, asistenții sociali subliniază că nu li se poate solicita victimelor traficului de carne vie o cooperare imediată cu autoritățile de poliție împotriva exploatatorului ca o condiție pentru oferirea de sprijin. “Cooperarea cu autoritățile de poliție este un proces, un rezultat final, nu o condiție preliminară (...) pentru a înregistra succese, ne-am orientat către oferirea de asistență femeilor, fără a le impune obligația de a depune plângere împotriva exploatatorului.” Cu toate acestea, protecția victimelor și reintegrarea socială prin oferirea de alternative tangibile printr-un proces de integrare socială sunt esențiale.

Printre inițiativele orientate către combaterea violenței împotriva femeilor, articolul 18 este cel mai cunoscut la nivel național, în timp ce alte inițiative minore înregistrate pe plan local de către organizațiile concentrate pe

anumite proiecte au fost mai puțin mediatizate. Linia de asistență pentru traficul de carne vie și violență, proiectele derulate de asociațiile contra violenței, adăposturile pentru victimele traficului de carne vie și agenția de asistență contra violurilor, proiectele Caritas. se numără printre ele. Cu toate acestea, se subliniază necesitatea unei mai vaste mediatizări a acestor inițiative pentru a permite o mai bună înțelegere a eficienței și a impactului lor: “Serviciile sunt obiecte de comerț, a devenit un fel de afacere.”

Prostituția, exploatarea sexuală și traficul.

Discuțiile generate de problemele expuse celor intervievați au dus la ideea că prostituția este legată de negarea drepturilor femeilor. Prostituția și “opțiunea conștientă de a vinde singura resursă disponibilă” își găsesc originile în lipsa unor șanse egale care să le permită femeilor accesul real la resursele necesare (educaționale, culturale și economice) pentru a putea face o altă alegere. Cel mai mare risc ce pare a rezulta din interviuri este acela de a privi traficul ca o problemă în sine care trebuie soluționată de servicii specializate care oferă soluții de remediere sau asistență. Problema traficului trebuie abordată din perspectiva politicilor cu caracter general, cum ar fi cele legate de imigrare, angajare, prevenire și reintegrare socială, avându-se în vedere că este necesară integrarea de măsuri preventive, represive și de asistență, între care să existe o strânsă legătură. În același timp, aspectele culturale care perpetuează absența egalității dintre bărbați și femei și legitimarea prostituției sunt și ele evidențiate. “Existența prostituției nu este doar un rezultat al condițiilor sociale și economice, dar reflectă și un anumit mod de a privi relația dintre bărbați și femei și rolurile lor.” Din acest motiv este esențial să abordăm problema din perspectivă culturală, având în vedere contextul nostru, cultura consumului și a posesiei, în care își are rădăcinile traficul de ființe umane. Acceptare inegalității dintre sexe dă naștere unui context în care femeile sunt supuse unor abuzuri, au un respect de sine redus și puține cunoștințe legate de drepturile lor, fiind izolate din punct de vedere social. “Imposibilitatea de a accesa informațiile și resursele culturale (...) este un context social în care rolul femeilor, subordonarea lor și structurile familiale și sociale închise nu le permit accesul la dobândirea cunoștințelor necesare pentru a se opune.” Această inegalitate și subordonare sunt și mai evidente în cazul traficului sprijinit de sisteme culturale și familiale care consideră femeia drept o ființă inferioară care

trebuie să se supună în totalitate bărbatului și conform căreia “dacă ești o ființă umană de speță inferioară, ai opțiuni inferioare și nu ai dreptul de a face alegeri de primă clasă.” Rolul organizațiilor feministe este, din acest motiv, esențial. Discuțiile legate de traficul de carne vie nu trebuie să fie purtate doar de cei care oferă asistență, dar trebuie dezvoltate și sprijinite de femei pentru a spori conștientizarea demnității egale și pentru a informa societatea civilă cu privire la aceste aspecte.

Discuțiile curente legate de prostituție, ar trebui să includă și fenomenul traficului ca pe un factor care a modificat situația anterioară a prostituției în Italia. În realitate, dezvoltarea rețelelor de trafic în Italia a avut un impact imens asupra condițiilor și a extinderii fenomenului de prostituție. Dacă anterior, mișcările feministe susțineau cu tărie ideea libertății de a dispune de propriul corp și de a “lucra” în moteluri, violența și exploatarea sexuală induse de fenomenul de trafic nu mai permit discutarea problemei ca pe o chestiune de alegere. “Femeile și mișcările feministe abordau problema limitelor libertății de alegere individuală, cu privire la modul de a dispune de propriul corp și de propria viață. Cu toate acestea, pe lângă legislație, din punct de vedere etic și secular, problema este limita luării în considerare a consecințelor”. De asemenea “(...) în momentul în care prostituția este combinată cu traficul, duce la umilire și subordonare totală în momentul primirii comisionului.” În stabilirea de politici contra prostituției, este esențial să se planifice intervenții care să se adreseze clienților (consumatorilor). “Oricine poate fi un client. Suntem toți consumatori de bunuri și dorința de posesie susține piața.” Organizațiile pentru femei raportează o “tendință de consum” la nivelul prostituției, alături de simplificarea problemei și o acceptare aproape fatalistă a consumului de sex. Problema educației pentru noile generații și rolul organizațiilor feministe sunt esențiale în acest domeniu, cu precădere în ceea ce privește legătura dintre educație și respectarea drepturilor omului și a educației și egalității între femei și bărbați. Pentru cei mai mulți dintre intervievații noștri, privirea clienților drept infractori nu este considerată o metodă eficientă pentru promovarea unei schimbări reale, în timp ce importanța pedepsirii severe a exploatareților și aceea de a nu privi prostituatele drept infractori sunt subliniate. Netratarea clienților drept infractori trebuie însă să aibă în vedere următoarele aspecte.

Libertatea de alegere a femeilor din industria sexuală este redusă sau complet absentă și clienții sunt actorii de pe piață, motiv pentru care sprijină activități ilicite. Niciunul dintre intervieuați nu a subliniat că, din punctul de vedere al prostituției în rândul minorilor (14 – 16 ani), legislația italiană privește prostituția ca pe o formă de sclavagism, pedepsind clientul cu închisoare sau amendă. Pe de o parte, este subliniată necesitatea înțelegerii dinamicii și a necesității de posesie și de dominare, iar pe de altă parte, se sugerează intervențiile la nivel educațional și cultural prin campanii de prevenire. “Dacă nu începem să discutăm conceptul de posesie în cadrul relației dintre bărbați și femei, nu putem vorbi despre oportunități egale.”

Recomandări.

Problema culturală este larg dezbătută ca principal obstacol în implementarea măsurilor împotriva traficului. Fenomenul exploatării sociale este acceptat la fel cum sunt acceptate și alte forme de exploatare. “Aspectul cultural, complicitatea tăcută a tuturor, începând de la familiile noastre, soții noștri, fiii noștri (...)” Există discrepanțe între modurile de aplicare a legii la nivelul țării. Cu precădere, în privința permisului de ședere pentru femei, în cazul refuzului de a coopera cu autoritățile de poliție, există o interpretare a legii care poate fi definită ca fiind “aproape personală, în funcție de sensibilitatea individuală, de rețelele existente (de exemplu, între poliție și ONG-urile care se ocupă de adăposturile pentru victime). Există o lipsă de coordonare la nivel central.” Este necesară o abordare mai puternică a exploatării sociale ca un refuz al drepturilor omului. “Combaterea prostituției înseamnă, în primul rând dezvoltarea drepturilor femeilor, consolidarea rolului lor în societate, garantarea prezenței lor la nivel instituțional și definirea politicilor de combatere a tuturor modalităților de negare a drepturilor omului. Toate aceste lucruri nu se întâmplă încă sau se întâmplă disparat, deoarece lipsesc politicile concentrate pe sporirea oportunităților femeilor în contextul unor neajunsuri sociale și economice. Politicile de angajare nu oferă un control eficient asupra pieței negre a muncii, pe care traficul de carne vie – și nu numai cel legat de exploatarea sexuală, dar și cel legat de slujbele de îngrijitor, menajer sau în agricultură – este un simptom al unei piețe bolnave, controlate de fenomenul necontrolat al emigrării, în lipsa unor politici complexe legate de imigrare și angajare.”

4.5. Lituania.

4.5.1. Introducere.

Prezentarea organizației.

Centrul de Informare pentru Femei (WIIC) a fost înființat în aprilie 1996, ca urmare a inițiativei Secretariatului Comitetului de Pregătire Lituanian pentru a patra conferință ONU referitoare la femei.

Centrul a participat la implementarea planului de acțiune pentru promovarea femeilor în Lituania, fiind înregistrat ca organizație non-guvernamentală și sprijinit de Programul de Dezvoltare ONU în Lituania. Necesitatea de a înființa WIIC a survenit ca urmare a sesizărilor privind lipsa de organizații care să acționeze drept organizații-umbrelă, cumulând și reprezentând drepturile femeilor într-un mod coordonat și susținut. Centrul operează în parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale pentru femei, cu divizia specializată a guvernului și cu agențiile internaționale pentru a dezvolta o perspectivă cu privire la toate aspectele vieții femeilor și pentru a asigura reprezentarea perspectivei feminine în programele de dezvoltare, precum și în politicile și reformele sociale și legislative.

Obiectivele Centrului de Informare pentru Femei:

- > Drepturi și oportunități egale pentru femeile din Lituania;
- > Îmbunătățirea poziției femeilor în viața socială și privată;
- > Dezvoltarea unui mediu nediscriminatoriu.

Principalele orientări ale activității WIIC:

- > Canalizarea problemelor legate de egalitatea dintre sexe;
- > Violența împotriva femeilor;
- > Traficul cu femei;
- > Inițiative de bugetare a acțiunilor orientate către egalitatea dintre sexe;
- > Femeile și ICT.

Centrul de Informare pentru Femei a abordat problema traficului încă din 1995:

- > în 1995 WIIC a sprijinit crearea Centrului de Asistență pentru Familiile Persoanelor Dispărute;
- > a fost prima organizație care a publicat un pliant cu fetițe dispărute în limba engleză, cu fotografii, în 1997;

- > a publicat un buletin informativ pentru femei și fete cu privire la lucrul în străinătate în Lituania, în 1997;
- > astăzi, WIIC deține informații cu privire la 21 de organizații din Lituania care lucrează cu grupul țintă, există 8 astfel de organizații în Vilnius.

În 2005–2006 WIIC a implementat aceste proiecte orientate către problema femeilor și a fetelor:

- > campanii de prevenire împotriva traficului de carne vie, sprijinite de Ministerul Siguranței Sociale și Muncii;
- > proiectul pilot Nord–Baltic de asistență, protecție, întoarcere în siguranță și reabilitare a femeilor victime ale traficului în scopul exploatării sexuale;
- > stoparea traficului de femei și copii;
- > Rețeaua Baltică pentru contestarea legalizării și decriminalizării prostituției și concentrarea pe cerere, sprijinită de CATAW.

Cadrul studiului.

Studiul a fost efectuat de Centrul de Informare pentru Femei, în perioada ianuarie 2007 februarie 2007. S-au contactat 25 de persoane, s-au realizat interviuri în cadrul unor întâlniri personale și telefonice.

La interviuri au participat 4 femei și 21 de bărbați: 10 primari din diferite orașe din Lituania (în care s-a expus posterul stradal al campaniei: “Este rușinos să cumperi o femeie”), 10 membri ai Parlamentului Lituanian, reprezentând 4 comitete, 4 reprezentanți ai autorităților de poliție și un reprezentant al Municipality Vilnius.

4.5.2. Cadrul național.

Lituania este o țară de origine, tranzit și destinație pentru traficul de persoane. Destinațiile pentru femeile și copiii din Lituania includ Europa (Austria, Belgia, Republica Cehă, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Olanda, țările nordice, Polonia, Rusia, Spania, Turcia și Marea Britanie), precum și alte state, cum ar fi Israel și Emiratele Unite Arabe (UAE). S-a afirmat că fluxurile de trafic din Lituania au provenit din state cum sunt Grecia, Israel, și UAE, către statele europene, cum sunt Danemarca, Franța, Germania, Olanda, Spania, Suedia și Marea Britanie.⁶ Femeile din Rusia pot fi transferate către Lituania, iar cele din Kaliningrad oblast, Bielorus, Letonia și Ucraina, precum și cele din zonele rurale ale Lituaniei sunt aduse în orașele mai mari pentru practicarea activităților de prostituție, sau sunt duse mai departe către Vestul Europei.⁷

Nota 6. Audra Sipaviciene și Danute Tureikyte, "Trafficking in Women in Lithuania: Magnitude, Mechanism, and Actors," (Traficul de femei în Lituania: Extindere, Mecanism și actori) în Trafficking in Women in the Baltic States: The Extent of the Challenge and Search for Effective Remedies – Report (Traficul de femei în țările baltice: dimensiunea problemei și căutarea unor remedii eficiente – Raport) (Vilnius: Organizația Internațională pentru Emigrare, 2001), pag. 113.

Nota 7. "1/7 dintre persoanele exploatare în scopuri sexuale în Germania provin din Lituania – Poliția Germană," Serviciul de știri din zona Baltică, 11 august 2003. A se vedea și Donna M. Hughes și Tatyana A. Denisova, "The Transnational Political Criminal Nexus of Trafficking in Women from Ukraine: Trends in Organized Crime," (Rețelele politice infracționale transnaționale pentru traficul de femei din Ucraina: Tendințe ale crimei organizate) 6, nr. 3–4 (2001): 11, <http://www.uri.edu/artsci/wms/hughes/tpcnexus>.

Nu s-au realizat studii pe numărul de persoane implicate în activitatea infracțională de trafic, nici numărul de femei implicate în activitatea de prostituție nu s-a examinat în profunzime. Există cifre puse la dispoziție de specialiștii locali și experții internaționali:

- > 1.000 – 3.000 de prostituate lucrează pe străzile din Vilnius (conform Centrului pentru HIV). Experții străini vorbesc despre 3.000 –10.000;
- > 15% dintre acestea provin din statele învecinate (Rusia, Bielorus, Ucraina etc.);
- > în regiunea căii ferate Vilnius și a stațiilor de autobuz, mai mult de 130 de femei sunt implicate în prostituția stradală (conform centrului "Demetra");
- > aproximativ 30–40 de reclame de servicii sexuale apar zilnic în ziare;
- > aproximativ 6–8 femei sunt exploatare într-o agenție;
- > există aproximativ 15–20 de agenții care activează în Vilnius;
- > agențiile obțin profituri de 1.5 milioane (date oficiale);
- > agențiile obțin profituri de aproximativ 5 milioane (date neoficiale).

Creșterea numărului de cazuri de trafic de pe rolul instanțelor din Lituania.

Dacă în 1999 a existat un singur caz care a intrat în instanță, în 2005 numărul de cazuri înregistrate a fost de 32 în urma cărora 20 de persoane au fost condamnate. Programul Național împotriva exploatării sexuale în scopuri comerciale și a abuzului sexual la copii, aprobat prin Hotărârea nr. 29 a Guvernului Lituanian în ianuarie 2000, stipulează protejarea copiilor împotriva abuzului sexual. Scopul strategic al Programului Național este acela de a institui un sistem de prevenire pentru copiii supuși abuzurilor sexuale și abuzului sexual în scopuri comerciale. Programul oferă instruire și mijloace juridice, sociale, medicale și organizaționale, precum și informaționale pentru atingerea scopului obiectivului strategic; oferă, de asemenea, oficialităților mediul și metodele adecvate pentru combaterea exploatării comerciale și a abuzului sexual la copii⁸. În ianuarie 2002, Guvernul a adoptat Programul de control și prevenirea traficului cu persoane și a prostituției. Continuarea acestuia este programul 2005–2008. Este finanțat din bugetul de stat și Municipal. Programul este implementat și coordonat de un grup interdepartamental coordonat de Ministrul de Interne al Lituaniei. Forțele speciale nord-baltice împotriva traficului de persoane sunt active din 2003 în Lituania⁸.

În octombrie 2005, a fost inițiat proiectul pentru sprijinirea, protejarea, revenirea în siguranță și reintegrarea femeilor, victime ale traficului în scopuri de exploatare sexuală – o rețea nord-baltică regională susținută de agenții publice și ONG-uri, responsabile pentru revenirea în siguranță și reintegrarea victimelor cu puncte naționale focale, unități de primire, sisteme informaționale, personal instruit (conferințe/seminarii de instruire și un manual al celor mai bune practici de reintegrare). În Lituania, un nou Cod penal care pedepsește traficul de persoane a intrat în vigoare în mai 2003. Codul penal definește traficul de persoane drept vânzarea, dobândirea sau înstrăinarea în orice alt mod a unei persoane în vederea obținerii de avantaje materiale sau personale. Infracțiunea se pedepsește cu închisoare până la 8 ani⁹.

Legislația administrativă interzice “implicarea în activități de proxenetism.”¹⁰ Infracțiunea se pedepsește cu amendă. Infracțiunile repetate se pedepsesc cu închisoare de până la 30 de zile.¹¹

Articolul 182–1 (modificarea din 16.06.2005, în vigoare din 07.07.2005). Acesta include aceleași responsabilitate pentru prestarea de servicii de prostituție și pentru achiziționarea de astfel de servicii, responsabilitatea fiind exclusă pentru persoanele implicate în activitatea de prostituție:

- > forțată;
- > prin abuz psihic/fizic sau prin înșelăciune;
- > a minorilor;
- > a victimelor ale THB recunoscute în procesul infracțional.

Programul Național Împotriva Exploatării Sexuale în scopuri comerciale și abuzul sexual al copiilor, aprobat prin Hotărârea nr. 29 al Guvernului Lituanian din ianuarie 2000, stipulează protejarea copiilor împotriva abuzului sexual în scopuri comerciale. Obiectivul strategic al Programului Național este acela de a institui un sistem de prevenire pentru copiii supuși abuzului sexual și abuzului sexual în scopuri comerciale. Programul oferă instruire și informații juridice, sociale, medicale și organizaționale, precum și mijloace de informare pentru atingerea obiectivului strategic; oferă, de asemenea, oficialităților, mediul și metodele adecvate pentru combaterea exploatării comerciale și a abuzului sexual la copii.¹²

Nota 8. Ruta Pabedinskiene, “Current Situation and Problems of Child Sexual Abuse and Other Forms of Violence against Child in Lithuania,” (“Situția curentă și problemele abuzului sexual la copii și alte forme de violență împotriva copiilor în Lituania”) Centrul de dezvoltare al Universității Vilnius, Karmaza Evaldas, Lituania, 13 septembrie 2001, http://www.childcentre.info/news/lithuania/situation_in_lithuania.doc.

Nota 9. Articolul 149. În plus, noul Cod penal impune pedepsirea cu închisoare de până la 4 ani pentru dobândirea de avantaje materiale din prostituție sau proxenetism; închisoare de 2 până la 8 ani pentru dobândirea de avantaje materiale din prostituție sau proxenetism sau pentru implicare minorilor, organizarea sau conducerea de activități de prostituție care implică minori, închisoare de până la 6 ani pentru organizarea sau conducerea de rețele de prostituție sau transportul de persoane în scopul prostituției; închisoare de până la 3 ani pentru implicarea în activitatea de prostituție; închisoare de 2 până la 7 ani pentru impunerea activității de prostituție prin forță sau fraudă sau pentru implicarea minorilor în activități de prostituție; și închisoare de 2 până la 10 ani pentru implicarea în traficul de copii.

Nota 10/11. Articolul 182.1

Nota 12. Ruta Pabedinskiene, “Current Situation and Problems of Child Sexual Abuse and Other Forms of Violence against Child in Lithuania,” (“Situția curentă și problemele abuzului sexual la copii și alte forme de violență împotriva copiilor în Lituania”) Centrul de dezvoltare pentru copii al Universității Vilnius, Karmaza Evaldas, Lituania, 13 septembrie 2001, http://www.childcentre.info/news/lithuania/situation_in_lithuania.doc.

Conform datelor actualizate în septembrie 2007 ale Centrului de Informare pentru Femei, există 29 de organizații și instituții care oferă ajutor pentru victimele traficului din Lituania. Aceste date sunt diferite de cele ale celor câteva centre cu paturi care oferă adăpost pentru maximum 3 nopți în instituțiile municipale cum este Pensiunea Vilnius pentru mame și copii, care poate oferi adăpost și ajutor financiar pentru victime, pe perioade de până la 6 luni. Au fost inițiate mai multe proiecte mari pentru problema traficului, grupurile feministe sunt implicate în toate campaniile internaționale de anvergură împotriva violenței și a traficului de femei și fete: 16 days, V-Day, petiții în timpul jocurilor din cadrul Cupei Internaționale. În general, legislația Lituaniană este eficientă, dar există carențe semnificative între legislație și procedurile de implementare.

4.5.3. Constatări și recomandări.

Rezultatele studiilor au fost destul de previzibile – nu s-au identificat cunoștințe extinse nici cu privire la problema traficului, nici cu privire la importanța implementării egalității dintre sexe în timpul interviurilor. Deși toți participanții au fost de acord că este nevoie de un efort comun din partea societății, a politicienilor, a autorităților de poliție și a specialiștilor pentru combaterea fenomenului de trafic, nu s-au indicat nici măsuri stricte, nici instrumente concrete. Iată principalele concluzii ale studiului:

- > Aproape toți participanții au fost de acord că prostituția și traficul sunt interconectate, că fetele se implică în prostituție ca urmare a sărăciei, a ignoranței sau sunt atrase de câștigul ușor. Toți au fost de acord că femeile și fetele implicate în prostituție provin din medii sociale foarte diferite, dar majoritatea provin din grupuri sărace sau izolate social. Niciunul dintre cazurile de implicare în prostituție nu a fost abordat ca o încălcare a drepturilor omului.
- > Cunoștințele legislației naționale și internațională referitoare la trafic au fost destul de neutre și foarte generale. Cei mai mulți participanți au recunoscut că există legi adecvate sau foarte bune, dar lipsa implementării acestora este un motiv pentru care există probleme de trafic în Lituania. Prostituția minorilor a fost o problemă foarte sensibilă pentru toți participanții, evaluând vârsta limită a copilăriei la 16 până la maximum 18 ani. Dar lipsa de măsuri stricte pentru combaterea traficului

de copii nu a fost amintită deloc. Responsabilitățile legate de soluționarea problemei traficului în Lituania au fost clar delegate specialiștilor din domeniu. Deși toți participanți au deținut cunoștințe generale cu privire la existența unei legislații adecvate în Lituania – niciunul nu a avut o imagine clară cu privire la implementarea acestor legi.

- ▶ În Lituania, funcționează servicii separate (autoritățile de poliție, instituțiile medicale, serviciile sociale) responsabile pentru asigurarea de asistență victimelor prostituției. Cu toate acestea, activitatea lor nu este coordonată sau conexă – toate aceste instituții își îndeplinesc funcțiile restrânse, nu sunt orientate către client (victimă) și nu pot oferi asistență complexă pentru victimele prostituției și a traficului.
- ▶ Articolele din ziar despre viața ușoară și luxoasă sunt cele care provoacă probleme.
- ▶ Mișcarea ONG-urilor feministe din Lituania solicită ca femeile implicate în prostituție să nu fie pedepsite.

4.6. Polonia.

4.6.1. Introducere.

Prezentarea organizației.

Dom Zakonny Zgromadzenia Siostr Urszulanek N.M.P.z Gandino lucrează în cadrul Nurzec Stacja, Polonia, din iulie 1995. Azilul a fost renovat în ultimii zece ani, datorită voluntarilor italieni, printre alții. Scopul organizației a fost de la bun început acela de a fi aproape de oameni, și în special de femei și fete, într-un mod receptiv. Este important de subliniat că o rețea familială extinsă s-a implicat, oferind sprijin substanțial. Activitățile sale includ sprijinul educațional pentru fete, mai ales dacă își continuă studiile în orașe mari. În aceste situații, organizația poate acoperi diferitele costuri (alimente, rechizite, haine, etc). Mai mult, oferă cazare pentru femeile singure, însărcinate sau cu un copil, care trec prin situații dificile. Multe dintre ele încearcă să își găsească o slujbă în orașele mari, dar sunt prinse în teribilele mreje ale prostituției. Deoarece organizația încearcă să preîntâmpine momentul în care problemele devin cauze de devianță, vor construi un adăpost în Varșovia pentru mame, cu precădere cele necăsătorite, oferind-le cazare și alimente dar și ajutându-le să-și găsească o slujbă și cazare până când mama devine

independentă. Mai mult, doresc să ofere sprijin care să înlocuiască lipsa unei familii și să fie util pentru redobândirea autonomiei și a responsabilității.

Cadrul studiului.

Pe parcursul studiului, au fost implicate următoarele instituții și organizații, precum și reprezentanții și operatorii acestora:

- > Consiliul local din Legionowo, Departamentul pentru Sănătate Publică și Probleme Sociale, care cooperează cu Congregația călugărițe Ursuline în cadrul inițiativelor de asistență și sprijin pentru probleme sociale, cu precădere pentru femeile sărace și necăsătorite;
- > Autoritatea locală pentru sănătate din Varșovia;
- > Departamentul penal din cadrul poliției Legionowo;
- > profesori și asistenți sociali pentru sprijinirea familiilor care lucrează cu tineri proveniți din familii dezavantajate;
- > Agenția Publică pentru Sănătate și Asistență Socială.

Conform celor intervievați, este dificil să se definească, la nivel național, entitatea traficului și exploatării sexuale care, în cele mai multe cazuri, implică femei originare din alte state (Bielorus, Letonia, Lituania, Ucraina și Bulgaria). Deși nu există cifre referitoare la trafic și prostituție, există o preocupare comună cu privire la dezvoltarea acestor fenomene, Există diferite forme de prostituție în zonă. Cea mai frecventă este cea a prostituției stradale sau în bordeluri, considerate negative.

4.6.2. Cadrul național.

Conform opiniei celor intervievați, legislația națională referitoare la traficul de persoane abordează problema, dar aceasta trebuie implementată cu strictețe cu mai mult sprijin din partea autorităților de poliție și justiție. Există norme pentru prevenirea prostituției, dar adesea acestea nu sunt respectate. “Este dificil să faci ca legile să fie respectate deoarece victima, de cele mai multe ori nu beneficiază, de asistență adecvată.” Există cunoștințe reduse cu privire la legislația internațională, dar aceasta este considerată eficientă: “Normele internaționale sunt adecvate, deși nu sunt foarte cunoscute. Cu toate acestea, aspectele juridice sunt din ce în ce mai cunoscute.” Dincolo de cunoștințele limitate cu privire la legislație,

prostituția și exploatarea sunt privite drept activități ilegale în care sunt implicate organizații infracționale.

La cei mai mulți dintre cei intervievați, apare ideea că ajutarea prostituatelor este o sarcină dificilă. “(...) deoarece în cele mai multe cazuri este o problemă de opțiune sau chiar de stil de viață.” În acest caz, “acordarea ajutorului este posibil numai dacă există o dorință de a-și schimba viața”. Sărăcia și posibilitatea unor câștiguri ușoare sunt privite drept principalele cauze ale prostituției: “persoanele care se implică în prostituție nu găsesc nicio altă modalitate de a-și câștiga existența și sunt atrase de posibilitate câștigului unor sume mult mai mari decât cele obținute din slujbele legale. În acest caz, prostituția poate fi văzută ca o necesitate economică.” Pe lângă sărăcie, se menționează și alte cauze care duc la prostituție: supunerea socială a femeilor, tradițiile, relațiile nereușite, nivel cultural redus. Acestea au fost menționate de participanții la interviu, care nu lucrează direct în domeniul prostituției și a traficului. Unii dintre aceștia au menționat necesitatea de bani și “libera alegere” a femeii, alții consideră că sărăcia și șomajul duc la “patologii sociale”.

În definirea măsurilor care pot fi luate, au fost identificate două aspecte principale cu privire la asistența acordată victimelor exploatarea sexuală, și anume angajarea și educația.

Angajarea este văzută ca o posibilitate de eliminare a prostituției. “Ar trebui să intervenim cu oportunități educaționale și de angajare (...) și să sprijinim femeile în găsirea unui loc de muncă”. Alte sugestii includ acordarea de asistență femeilor, învățarea acestora a unor moduri de trai diferite și de asemenea, existența de grupuri de sprijin, în particular în ceea ce privește protecția copiilor. Mai mult, este necesară acordarea de sprijin femeilor victime ale traficului de persoane pentru a le permite să revină la un stil de viață normal. “În privința victimelor traficului de persoane, statul ar trebui să acorde asistență socială, posibilitatea găsirii unui loc de muncă legal, obținerea permisului de ședere, dacă victimele doresc să rămână în țară și să lucreze. În acest caz, biserica ar putea juca un rol esențial prin sprijinirea inițiativelor de reintegrare dar și prin susținerea acestora din punct de vedere financiar”.

Cei intervievați nu au informații cu privire la numărul de inițiative și proiecte implementate.

Au menționat câteva dintre activitățile asociațiilor ce oferă servicii în domeniu (ONG-uri, cum ar fi La Strada și Itaca) și planul național pentru prevenirea și combaterea traficului 2005–2006. Aproape toți cei intervievați au recunoscut rolul traficului în încurajarea industriei sexuale, chiar dacă nu dețineau cunoștințe detaliate cu privire la legătura dintre cele două. Cu toate acestea, mulți dintre participanți consideră că prostituția în această țară nu este întotdeauna cauzată de trafic și îl consideră drept un rezultat posibil al unei alegeri, chiar dacă este cauzat de condiții precare și nu este rezultatul violenței sau a traficului. Pentru o parte dintre cei intervievați, prostituția poate fi rezultatul vulnerabilității. “Este favorizată de contextul social și familial, se datorează nivelului de educație redus, chiar dacă anumite femei se pot implica în această activitate, într-o anumită măsură, ca urmare a unor impuneri.” Cu privire la trafic, se face o diferențiere clară între comerțul de persoane și emigrarea ilegală. “Principala diferență dintre aceste două fenomene este imposibilitatea de a lua o decizie cu privire la viitorul personal.”

Aspectul moral este evidențiat ca urmare a religiozității puternice a acestei țări. “Prostituția creează consecințe negative pentru societate. Moralitatea redusă, numărul ridicat de avorturi, viciile, tinerii care își doresc o viață ușoară și doresc să se îmbogățească exploatând alte persoane, diferite forme de infracționalitate sunt din ce în ce mai răspândite, degradarea ființelor umane și uitarea religiei și, în cele din urmă, decăderea națiunii”. Clientul este văzut ca o persoană “fără nivel moral” și poate că acesta este motivul pentru care mulți dintre cei intervievați consideră pedepsirea clientului ca o metodă oportună.

4.6.3. Constatări și recomandări.

Unul dintre obstacolele întâlnite în combaterea exploatarea sociale este în mod evident legat de cerere. Clientul, în opinia celor intervievați, poate fi orice bărbat.

“Prostituția este foarte frecventă și favorizată de așa numiții băieți buni care sunt, în cele mai multe cazuri, credincioși, tați și soți buni. În general, oricine poate fi client, indiferent de nivelul social.”

Dezvoltarea fenomenului include, fără îndoială, consecințe culturale:

“Un fenomen care devine din ce în ce mai răspândit va fi considerat în final normal și va atrage ideea că nu trebuie combătut.”

“Revigorarea morală a societății” este privită ca unul dintre elementele esențiale pentru reducerea exploatării femeilor și a copiilor. Mai mult, o reducere a acestor cazuri poate atrage dezvoltarea economică.

“Pe de o parte, există copii care, prin prostituție, obțin banii necesari pentru cheltuielile pe care nu le pot acoperi părinții, pe de altă parte, există adulți care profită de situația lor de superioritate.”

Din aceste interviuri, nu a reușit ideea că exploatarea socială și traficul de persoane sunt legate de încălcarea drepturilor omului și a șanselor egale. Cu toate acestea, o parte dintre cei intervieuați au făcut referire la subordonarea socială a femeilor. Nu s-au făcut sugestii cu privire la favorizarea principiilor de egalitate dintre sexe și de acces egal la resurse. Stadiul de implementare al acelor principii nu este nici el descris.

Cei intervieuați nu au menționat problema drepturilor femeilor și modul în care aceste drepturi pot deveni cheia politicilor de prevenire și combatere a traficului și a exploatării femeilor și fetelor.

4.7. Suedia.

4.7.1. Introducere.

Prezentarea organizației.

BalticFem este o organizație inter-regională, non-guvernamentală, cu sediul în Norrtälje, Suedia. Organizația a fost fondată în toamna lui 2002 de un grup de persoane experimentate și dedicate care au lucrat perioade îndelungate în domeniul nediscriminării pe baze sexuale.

Obiectivele principale ale BalticFem sunt:

- > dedicația noastră privind problema egalității dintre sexe – considerăm că o societate prosperă nu este posibilă decât dacă toți membri ei, femeii și bărbații, au aceleași drepturi, obligații și oportunități;
- > interesul nostru privind angajarea și antreprenoriatul – numai dacă asigurăm oamenilor posibilitatea de a se întreține în mod legal din propriile venituri, putem obține o dezvoltare cu adevărat durabilă, benefică pentru toți cetățenii;

- > cunoștințele deținute cu privire la regiunea Mării Baltice și la provocările și avantajele specifice (cum ar fi, de exemplu, problemele de trafic și integrare) ale regiunii noastre.

BalticFem deține cunoștințele, resursele și posibilitățile necesare pentru gestionarea de proiecte de diferite dimensiuni. În 2002, s-au ocupat de un proiect intitulat “Implicarea femeilor în dialogul european cu privire la strategiile de angajare”, pe scurt Dialoguefem, susținut de Uniunea Europeană, Departamentul General pentru Angajare și Probleme Sociale. Scopul general al proiectului a fost acela de a spori cunoștințele legate de Strategia de angajare europeană ca un instrument pentru promovarea participării femeilor pe piața muncii. BalticFem a colaborat cu organizații din nouă state europene. De atunci, au lucrat și în alte proiecte, acumulând experiență, alături de partenerii lor.

Obiectivul BalticFem este acela de a utiliza tehnologii inovatoare, cum ar fi Internetul, pentru a putea utiliza resursele alocate pentru fiecare proiect și activitate în cel mai bun și eficient mod. Una dintre perspectivele lor, pe care au confirmat-o în activitatea din Dialoguefem, este cea legată de importanța utilizării unei abordări orientate către proces. Scopul este acela de a beneficia de experiențele tuturor celor implicați și Internetul poate fi un instrument util aici.

BalticFem a participat la mai multe proiecte, scopul fiind acela de a combate traficul, atât pe plan local, național, cât și transnațional. Organizația se concentrează cu precădere pe dezvoltarea unor rețele puternice de ONG-uri, pentru a spori cunoștințele și conștientizarea acestei probleme. Un proiect în curs în care sunt implicați este, de exemplu “EGALITATE – Cooperarea împotriva traficului” care este un program unic de cooperare în care sunt implicate autoritățile, bisericile, muzeele, universitățile și organizațiile nonguvernamentale, alături de care participă și BalticFem. Programul de cooperare se va extinde pe parcursul a trei ani. Activitatea de dezvoltare a parteneriatului este organizată pe trei zone tematice:

- > autoritățile care colaborează împotriva traficului de persoane;
- > action Worthy Life (rețea de organizații non-guvernamentale);
- > sporirea conștientizării și comunicarea.

Programul de cooperare împotriva traficului este fondat de Uniunea Europeană / Fondurile sociale europene.

Cadrul studiului.

Sursele au fost: documentele guvernului suedez anterior; interviuri scurte cu funcționarii Ministerului pentru Integrare și Nediscriminare sexuală și o prezentare scurtă a noului consilier politic al guvernului pe probleme de nediscriminare sexuală.

4.7.2. Cadrul național.

În conformitate cu declarația comună a Uniunii Europene din 1997 (Declarația de la Haga), Departamentul Național de Cercetare Penală (NCID) din cadrul Departamentului Național de Poliție a fost desemnat drept Autoritatea Națională de Raportare din Suedia pe probleme de trafic de persoane.

NCID colectează și analizează anual informații cu privire la dimensiunea traficului de persoane din Suedia, precum și dintre Suedia și alte state și oferă recomandări cu privire la prevenirea și contracararea fenomenului de trafic de persoane. Transmite rapoarte regulate către Guvernul Suedez.

Conform NCID, între 400 și 600 de femei, victime ale traficului de persoane în scopul exploatarei sexuale, sosesc în fiecare an în Suedia. Cele mai multe dintre acestea provin din Statele Baltice, Europa de Est sau Rusia. Cei implicați în trafic recrutează adesea femei prin oferte de angajare telefonice pe posturi de chelner, dansatoare sau menajere. În momentul în care femeile sau fetele ajung în țara de destinație, proxeneții le deposedează, în general de pașapoarte și documente. Acestea sunt adesea abuzate sexual și violate de către practicanții de trafic ca o modalitate de "inițiere" și apoi forțate să se prostitueze în bordeluri și cluburi de noapte în care sunt izolate de comunitate. Sunt păzite de proxeneți care adesea își însușesc cea mai mare parte a câștigurilor dobândite și al căror control asupra acestora – având în vedere că se află într-o țară străină, nu cunosc limba și nu au permis de ședere – este realmente absolut.

Traficanții și proxeneții transportă femeile și în orașele de la granița Suediei în care localnicii le cumpără și le abuzează sexual înainte de a fi trimise în țările de origine.

La 1 iulie 2002, legislația de pedepsire a traficului de persoane în scopuri sexuale a intrat în vigoare în Suedia. La 1 iulie 2004, s-au adus modificări legislației suedeze, extinzându-se pedepsirea pentru toate formele de trafic de persoane, inclusiv traficul național și în scopul muncii forțate sau exploatării în scopul prelevării de organe. Conform Codului penal suedez, capitolul 4, răspunderea penală pentru traficul de persoane se aplică tuturor persoanelor care, prin coerciție ilegală sau înșelăciune, prin exploatarea vulnerabilității unei persoane sau prin alte modalități similare, acaparează, transportă, deportează, este victima sau inițiatorul unor astfel de acțiuni îndreptate împotriva unei persoane, obținând controlul asupra persoanei respective, pentru a:

- > supune unor abuzuri sexuale, conform celor stipulate în Codul penal, Capitolul 6, secțiunile 1, 2, 3, 4, 5 sau 6, relații ocazionale sau alte forme de exploatare în scopuri sexuale;
- > o supune unor activități forțate sau altor condiții de acest gen;
- > o exploata în scopul prelevării de organe sau;
- > o exploata în orice alte moduri care reprezintă un abuz pentru persoana respectivă.

Răspunderea penală se extinde și asupra tuturor persoanelor care, preiau, în scopurile menționate, controlul asupra oricăror alte persoane sau predau controlul unei alte persoane, precum și tuturor celor care comit acțiunile menționate în prima secțiune împotriva unor persoane care nu au împlinit încă 18 ani, chiar dacă nu s-a recurs la mijloace ilicite. O persoană declarată vinovată pentru comiterea infracțiunii de trafic de persoane este condamnată la închisoare între doi și zece ani.

La 1 octombrie 2004, s-au adus modificări la prevederile penale din legea pentru străini. În cercetarea infracțiunilor internațional și naționale, poliția și procurorii s-au confruntat cu probleme din cauza lipsei de fundamentări juridice pentru rămânerea pe teritoriul Suedie a victimelor care locuiesc ilegal în Suedia, pe perioada procesului.

Având în vedere importanța noilor operațiuni împotriva traficului de

persoane, în Legea pentru străini s-a introdus o nouă clauză privind posibilitatea emiterii unui permis de ședere pe perioadă limitată.

Permisul de ședere pe perioadă limitată poate fi emis unei victime sau unui martor, dacă se consideră necesar pentru finalizarea unor cercetări preliminare sau a procedurilor principale aferente unui caz penal.

În funcție de complexitatea investigației sau de depunerea unui apel împotriva hotărârii judecătorești, permisul de ședere pe perioadă limitată poate fi prelungit cu aprobarea procurorului.

Pe perioada șederii în Suedia, victimele vor avea dreptul la îngrijiri medical, precum și la asistență socială. Conform Legii Serviciilor Sociale, autorităților municipale le revine responsabilitatea ultimă pentru a se asigura că toți acești rezidenți beneficiază de sprijinul și asistența necesară. Prin urmare, municipalitățile, alături de autoritățile de sănătate regionale vor beneficia de compensări din bugetul de stat pentru toate costurile reale survenite.

Fostul Guvern Suedez (Partidul Social-Democrat) a inițiat lucrările pentru un Plan de Acțiune Național de combatere a traficului cu persoane.

Planul de Acțiune Național a fost împărțit în două secțiuni:

- > un Plan Național de Acțiune pentru operarea permanentă împotriva prostituției și a traficului de persoane în scopuri sexuale, cu precădere a copiilor și a femeilor;
- > un Plan Național de Acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane în scopul muncii forțate, prelevării de organe sau a altor forme de exploatare.

După alegerile din septembrie 2006, Suedia are un nou guvern, care reprezintă o alianță între cele patru partide de aripă dreaptă.

Acestea au inițiat acum lucrările pentru "Planul național de acțiune pentru combaterea traficului de persoane". Acesta va fi prezentat în mai sau iunie 2007.

4.7.3. Constatări și recomandări.

Prostituția, exploatarea sexuală și traficul.

În Suedia, prostituția este privită ca un aspect al violenței împotriva femeilor și a copiilor. Este recunoscută oficial ca o formă de exploatare a femeilor și a copiilor care reprezintă o problemă socială semnificativă, dăunătoare nu doar pentru femeia sau copilul implicați, dar și pentru societate în general. Nediscriminarea sexuală va reprezenta.

În continuare o problemă atâta timp cât bărbații cumpără, vând și exploatează femei și copii forțându-i să se prostitueze.

În legislația privind încălcarea gravă a integrității femeilor, Guvernul Suedez și Parlamentul definesc și prostituția ca o formă de violență masculină împotriva femeilor și copiilor.

De la 1 ianuarie, 1999, achiziționarea sau încercarea de a achiziționa servicii sexuale a reprezentat o ofensă penală pedepsită prin amenzi sau închisoare de până la șase luni. Femeile și copiii care sunt victime ale prostituției și a traficului nu sunt supuse nici unor repercusiuni juridice.

La 1 aprilie 2005, legislația împotriva achiziționării de servicii sexuale a fost extinsă, incluzând cazurile în care se promit sau se oferă beneficii materiale de către o altă persoană.

De la intrarea în vigoare a legii, s-a înregistrat o scădere dramatică a numărului de femei implicate în prostituția stradală, conform informațiilor furnizate de poliție și de serviciile sociale.

Numărul de bărbați care achiziționează servicii sexuale a scăzut, la fel ca și racolarea de femei în activitatea de prostituție. Conform Departamentului Național pentru Investigații Penale, legea descurajează infractorii să se stabilească în Suedia.

Codul penal suedez, capitolul 6, secțiunea 11.

O persoană care, în alte cazuri decât în cele menționate anterior în acest capitol, obține relații sexuale ocazionale în schimbul unui comision va fi pedepsită cu amendă sau va fi privată de libertate pe o perioadă de până la șase luni. Cele menționate în prima secțiune se aplică și în cazul în care plata a fost promisă sau efectuată de către o altă persoană.

După cum se menționează în Ordonanța Guvernamentală “Violența împotriva femeilor” (prop. 1997/98:55) Comisia Națională Suedeză pentru Sănătate și Bunăstare are, sarcina de a monitoriza permanent și de a colecta informațiile referitoare la extinderea fenomenului de prostituție în Suedia și la măsurile luate la nivelul agențiilor de servicii sociale, precum și de a monitoriza evoluția pe plan internațional.

La 1 aprilie 2005, o nouă secțiune a fost introdusă în Codul Penal Suedez (cap. 6, s. 9), care pedepsește achiziționarea de favoruri sexuale din partea unui minor. Infracțiunea poate fi pedepsită prin amendă sau privarea de libertate pe o perioadă de maximum doi ani.

Nediscriminarea sexuală, prostituția și traficul.

Ca și în cazul altor forme de violență comise de bărbați împotriva femeilor, prostituția este un fenomen specific diferenței dintre sexe; majoritatea covârșitoare a victimelor sunt femei și fete, în timp ce infractorii sunt, de cele mai multe ori, bărbați.

Prostituția și traficul de persoane necesită cerere în rândul bărbaților, de femei și minori, ultima categorie incluzând de cele mai multe ori fetele. Dacă bărbații nu ar privi problema ca pe un drept evident de a cumpăra și a abuza sexual femei și copii, prostituția și traficul de persoane în scopuri sexuale nu ar exista.

Traficanții de persoane și proxeneții profită de pe urma subordonării economice, sociale, politice și juridice a femeilor și fetelor. Faptul că femeile sunt în general supuse unor opresiuni suplimentare, cum ar fi rasismul, este o dovadă clară în acest sens pe piața globală a prostituției.

Deoarece se presupune în mod tradițional că bărbații care cumpără și exploatează femei și fete implicate în activitatea de prostituție acționează ca urmare a unei necesități masculine “naturale”, motivele reale au fost rareori studiate sau puse la îndoială. În schimb, atenția s-a concentrat asupra femeilor și a fetelor implicate în activitatea de prostituție, în ciuda faptului că industria este susținută exclusiv de dorințele sexuale și comportamentul masculin. Deci, cine sunt acești bărbați care văd prostituția ca pe un drept de a cumpăra femei și copii și de a le supune unor abuzuri și atacuri sexuale violente și dureroase?

Conform celor mai recente studii efectuate de Institutul Național de Sănătate Publică, (NIPH 2000:17), unul din opt bărbați din Suedia plătește pentru servicii sexuale cel puțin o dată în viață. Acești indivizi reprezintă o categorie de bărbați din Suedia, de toate vârstele și din toate păturile sociale. Mulți sunt căsătoriți sau trăiesc în concubinaj și au copii. Imaginea clientului tipic, ca o persoană singură și neglijentă nu este susținută de fapte. Este mult mai probabil să fie un tată bine îmbrăcat, bine plătit, din clasa de mijloc, într-o călătorie de afaceri.

Cumpărătorii dețin posibilități financiare, stabilitate, educație și putere, în contrast marcant cu femeile și copiii pentru ale căror servicii plătesc. Un studiu realizat în Stockholm în 2002, a demonstrat că dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani, aproape 10 % au “plătit pentru servicii sexuale” la un moment dat.

5. Constatări și recomandări comune.

Atât experiența personală, cât și studiile internaționale, sugerează că sintagma trafic de persoane este interpretată diferit în statele din UE iar diverse state au inclus norme naționale (convenții și cerințe) în legislația națională și sistemele instituționale în moduri extrem de diferite.

Mai mult, s-au identificat diferențe semnificative în aplicarea normelor internaționale și a legilor naționale.

Unele state aprobă sau cel puțin tolerează prostituția și traficul de persoane ca fiind un drept al femeilor sau o problemă de diferență sexuală, în timp ce altele o ridiculizează. Aceste diferențe se reflectează și în sprijinul și recunoașterea acordate organizațiilor civile care susțin drepturile femeilor și susțin victimele traficului de persoane din țara respectivă.

Mai mult, se cunoaște faptul că statele membre cu vechime, cu o situație economică și socială mult mai bună decât statele membre noi, au soluții foarte diferite pentru traficul de persoane. Este de ajuns să menționăm că unele state au adoptat convențiile ONU cu privire la combaterea traficului de persoane, în timp ce altele nu. Conform punctului de vedere al unor state și organizații, prostituția și traficul de persoane sunt două fenomene independente, în timp ce altele susțin că ambele sunt aspecte ale aceleiași probleme sociale. În anumite state, prostituția înseamnă dobândirea de venituri în mod ilicit, în timp ce angajarea de prostituate în bordeluri este legală; în alte state, atât persoana care obține venituri din prostituție, cât și utilizatorul sunt supuși sancțiunilor penale.

Mai multe diferențe se identifică la nivelul statelor mai mult sau mai puțin sărace, noi state membre. Prăbușirea blocului sovietic și a sferei de interes sovietic în general în ultimii cinci ani a adus modificări fundamentale în privința traficului, ajutat de noua tehnologie (Internet, comunicații mobile etc.). Trebuie să recunoaștem că aproape toate aceste state au devenit surse ale piețelor industriei sexuale Vest-Europene.

Acest fapt complică problema: problemele sunt foarte diferite într-un stat în care majoritatea femeilor și copiilor implicați în prostituția

locală provin din alte state (și o marea parte dintre organizațiile care îi “comercializează” sunt formate și ele din cetățeni de naționalitate străină) decât din statele în care organizațiile locale implică femeile și copiii de pe plan local în prostituție pentru exploatarea acestora în țară sau în străinătate.

Statele dezvoltate din Europa de Vest au făcut eforturi substanțiale pentru a se asigura că cetățenii lor, inclusiv femeile, beneficiază în mod egal de drepturile conferite de bunăstarea socială și pentru a concentra rețeaua de solidaritate socială în jurul celor defavorizați. În paralel, numărul de prostituate provenind din statele respective a scăzut, reducându-se și numărul femeilor și copiilor oprimați, lipsiți de drepturi și ajutor.

Ca urmare a bunăstării în creștere, însă, tendințele la nivelul cererii sunt opuse. După tranziția socială din Europa Centrală și de Est, turismul în scopuri sexuale din vest către est a cauzat o dezvoltare fantastică a prostituției pe plan local, activând și generând resurse locale de trafic. Furnizarea continuă de prostituate este asigurată din numărul în creștere de grupuri sociale sărace și nevoiașe.

Capacitatea de absorbție a pieței prostituției din Europa de Vest este estimată de organizațiile internaționale (ONU, OIM) ca ajungând la sute de mii de noi prostituate importate anual. Europa de Vest este în mod constant șocată de sesizările privind brutalitatea, violența, exploatarea și privarea de drepturi inerente traficului. Cu toate acestea, nu ar trebui să fie o surpriză: prostituția este prin esență abuz, exploatare și privare de drepturi.

Singura diferență este că prostituatele provenite din medii culturale, religioase diferite și care nu vorbesc limba locală sunt și mai expuse acestor privațiuni. Pe lângă resursele naturale, statele exportă prostituția în Vest – și asta la prețuri de dumping. Atât timp cât există cerere, părțile interesate vor găsi o modalitate de a furniza consumatorului ceea ce solicită, indiferent dacă prostituția este văzută ca trafic de persoane care trebuie condamnat sau ca o activitate legală.

Responsabilitatea Guvernelor Europene și a cetățenilor este enormă. Trebuie remarcat contrastul evident dintre femeile emancipate din Europa de Vest și cele din Europa Centrală și de Est și din alte părți ale lumii, forțate la sclavagism.

Pe baza acestor rezultate și a dialogului permanent cu ONG-urile, autoritățile de implementare și cu cele publice, REITF dorește să încurajeze discuțiile și inițierea de operațiuni direct la nivel european, pe următoarele teme:

> Problema discriminării sexuale în vederea identificării motivelor pentru care femeile sunt “dispuse să fie implicate” în industria sexuală.

În cele mai multe state europene s-au înregistrat inițiative politice noi în ultimii ani pentru soluționarea problemei traficului: reforma juridică, servicii noi pentru protecția victimelor, conștientizarea publică, coordonarea poliției la nivel național și internațional. UE și cadrele legislative naționale care se ocupă de problema traficului și exploatării sexuale nu creează conexiuni între aceste domenii și reducerea inegalităților dintre sexe și promovarea drepturilor femeilor. Sunt necesare măsuri juridice suplimentare pentru combaterea traficului și exploatării sexuale, printr-o analiză de impact cu privire la promovarea și implementarea principiilor de nediscriminare sexuală, în vederea extinderii perspectivei proceselor de includere socială a femeilor care sunt în pericol de izolare socială.

Trebuie colectate și publicate date cu privire la prostituție, traficul de persoane, separate pe principii cum sunt tipul de infracțiune și încălcarea legii, sex, vârstă, regiuni geografice, și locații și măsuri luate.

> Industria sexuală și protejarea drepturilor femeilor.

Exploatarea femeilor și violența în industria sexuală sunt probleme interpretate des ca fiind legate exclusiv de migrarea economică sau ordinea publică, perspectiva discriminării sexuale lipsind din dezbaterile referitoare la politică și fiind rareori abordată direct. Promovarea prostituției și a industriei sexuale ca posibil răspuns pentru sărăcia din rândul femeilor din Statele membre europene este o violare gravă a drepturilor omului și a principiilor de nediscriminare.

Politicile care legalizează prostituția și sprijină industria sexuală nu creează un cadru care protejează drepturile femeilor și nu sprijină poziția femeilor implicate în prostituție:

- > abuzul, violența și exploatarea cauzate de industria prostituției și a sexului nu sunt considerate drept priorități politice pe agenda politică și socială;
- > unde s-au luat măsuri pentru legalizarea/reglementarea activităților industria sexuală, femeile exploatare prin prostituție și trafic nu pot declara abuzurile la care sunt supuse;
- > nu există intervenții împotriva condițiilor în care traficanții și “întreprinzătorii din domeniul industriei sexuale” pot racola cu ușurință copii și femei.

Legătura dintre abordarea juridică a prostituției și a traficului trebuie studiată și analizată în profunzime.

> **Abordarea cererii.**

Deși o mare parte dintre cazurile de violență și abuz sexual din domeniu sunt comise de bărbați împotriva femeilor, clientul nu este considerat ca făcând parte din lanțul de exploatare sexuală. Solicitanții de servicii sexuale, precum și întreprinzătorii din branșă trebuie priviți ca participanți activi în industria sexuală.

Sunt necesare măsuri preventive cu privire la perspectiva culturală și conștientizarea publică pentru preîntâmpinarea riscului curent de toleranță a discriminării sexuale, abuzului, violenței și exploatării în industria sexuală legală. Pe baza studiilor realizate în Suedia și Italia, este necesară dezvoltarea unei metodologii de cercetare care să fie transferată în alte state UE.

> **Instruirea cu privire la standardele UE referitoare la trafic și nediscriminare sexuală.**

Pentru a sprijini implementarea măsurilor legale și politice europene de prevenire și combatere a traficului este necesar să se canalizeze aceste teme în cadrul educației universitare și instruirii profesionale pentru funcționari publici, forțele de poliție și asistenții sociali.

Implementarea principiilor egalității între oameni pentru a combate și preveni traficul și exploatarea sexuală a femeilor și copiilor Rețea Europeană Împotriva Traficului de Femei pentru exploatarea sexuală

Trebuie create pachete educaționale pentru tineri (studenți) cu privire la principiile de nediscriminare sexuală, definite ca o operațiune cheie în prevenirea traficului și exploatării sexuale.

Vizitează site-ul
www.aretusa.net

Aretusa Membrii fondatori:

Asociacion de Oviedo y Jorbalan, Spania
 Asociația Aproapele, România
 Asociația Casa Noastră Galati, România
 A. F. P. Patronato San Vincenzo, Italia
 Associazione Micaela, Italia
 Baltic Fem, Suedia
 CHASTE, Anglia
 Associazione IRENE, Italia
 L'Amicale du Nid, Franța
 Latvijan Gender Problem Centre, Latvia
 MONA, Foundation for the Women of Hungary, Ungaria
 Mountain Unlimited, Austria
 National Council of Women, Malta
 Research Centre of Women's Affairs, Grecia
 Ruse Catholic Organisation "Caritas", Bulgaria
 Solwodi, Germania
 Stowarzyszenie Srodlo Zycia, Polonia
 Women's Issues Information Centre, Lituania

Vizitează site-ul
www.aretusa.net

ARETUSA Birouri operaționale:

Associazione IRENE – Initiatives, Researches, Experiences for a New Europe
 P.zza S.Giorgio, 2 – 20123 Milan (Italia)
 T +39 02 80.57.196 – F +39 02 80.57.333
 irene@irene.mi.it – www.irene.mi.it

AFP – Patronato San Vincenzo
 via M.Gavazzeni, 3 – 24125 Bergamo (Italia)
 T +39 035 31.93.61 – F +39 035 31.41.88
 Aretusa2008@libero.it

Asociația Aproapele
 Strada Barâției, nr 27, sector 3, București, (România)
 T +40 213 152281
 office@aproapele.org – www.aproapele.org